





Nebojša Radović

**TRUN**

2022.



*Biblioteka*

*Za izdavača*  
**Ljubomir Milev**

*Urednik*  
**Natalija Đaletić**

*Lektura*  
**Natalija Đaletić**

*Dizajn i prelom*  
**Marko Ranđelović**

*Slika na korici*  
*(namjenski za ovu knjigu)*  
**Nikola Backović**

*Izdavač*  
*Ouroboros*  
**Rimski trg 50, Podgorica**  
**ouroboroscrnagora@gmail.com**

*Štampa*  
**OBOD AD, Cetinje**

*Tiraž*  
**00**

## PISANJE KAO OSLOBAĐANJE DUŠE

Nije ovo nikakva priča. Ili možda jeste, ali o meni – zapisuje Nebojša Radović u zbirci kratke proze pod nazivom Trun. Poetiku sažetog pripovijedanja koju prati stilizovan pjesnički govor autor Zanočnice (2021) slijedi i u svojoj drugoj knjizi modernog literarnog senzibiliteta. Natopljene emocijom i pisane dušom, priče rekonstruišu sliku svijeta u kojima se smisao čovjeka manifestuje preko njegovog složenog odnosa prema stvarnosti. Radović se opredjeljuje za narativni diskurs kao posebnu vrstu proznog saopštavanja koji povezuje sa svakodnevnom ili autobiografskom pričom, a nerijetko i pjesmom u prozi. Budući da je fenomen kratke priče postao autorov modus operandi, navešćemo nekoliko ključnih karakteristika ove pripovjedne vrste, oko čijeg naziva nailazimo na oprečna sagledavanja u književnoj teoriji i kritici.

Iako je, kao najjednostavniji element proznog književnog djela, priča postala jedna od najpopularnijih narativnih formi kod mladih pripovjedača, ona nije bila dio dominantnog sistema književnih vrsta zbog čega dolazi do terminološkog neslaganja među teoretičarima i kritičarima. Terminološka zbrka nastaje oko definisanja naziva za kratke prozne vrste. U Teoriji književnosti Milivoj Solar navodi da kratka priča može biti shvaćena kao vrsta kraća od novele, ali kako u tom pogledu među teoretičarima nema saglasnosti, ovaj pojam zamjenjuje nazivom novela. Kratka priča kao prozna forma koja se čita u jednom dahu odgovara Lešićevoj definiciji crtice

(ili skice) kao kratke prozne vrste sa minimalnim narativnim elementom, koja naglasak stavlja na konkretnu situaciju, pojavu ili osobu. Krešimir Nemeć u svojoj studiji Problemi teorije novele objašnjava da se kratka prića (short story) pojavila kao tipično amerićka novelistićka forma u 19. vijeku, pa kao njene strukturne principe izdvaja veću otvorenost od novele, prostor igre i jedinstvo efekta.

Osnovni modusi izražavanja kratke priće jesu fragmentarnost, asocijativne relacije te odsustvo vremenske i prostorne kategorije. Iz tog razloga, forma kratke priće je promjenljiva, oslobođena književno-teorijskih i žanrovskih konvencija, dinamićna, otvorena i moguća u različitim medijima (novinskom, televizijskom, filmskom) kao umjetnićki, a ne isključivo književni oblik komunikacije. Ono što se u kratkoj prići naroćito uzima kao vrhunski umjetnićki domet jesu poetske slike, jer se u njenom fokusu ne nalazi fabula, već autor fiksira određeni događaj, raspoloženje, odnosno jedan fragment iz života naratora.

U tom kontekstu posmatrano, Radovićeva knjiga kratke proze Trun sabira različite situacije, različita stanja sopstvene psihe kojima autor daje određeni semantićki sklop. Priće poćinju metodom *in medias res* ili direktnim uvođenjem u suštinu pripovijedanja, a nakon toga Radović vodi priću ne koristeći se ničijim posredstvom te usvaja koncept otvorenog kraja. To znaći da su poćeci prića istaknuti ili naglašeni i oni u potpunosti korespondiraju sa otvorenom formom završnog dijela, što dovodimo u vezu sa tvrdnjom Krešimira Nemeca da kratka prića nema uvodni, a često puta ni završni dio zbog ćega se svojom pojednostavljenom strukturom razlikuje od složenijih vrsta kao što je novela. Takve su Radovićeve priće Flor de Lua,

Prsti, Osa, Ne ide to, Slučajna ljubav i druge, u kojima autor započinje tekst dijalogom, lapidarnom formom razvija priču u koju uvodi jedan ili dva lika opisana kroz nekoliko markantnih karakternih osobina, svedene deskripcije atmosfere u kojoj se radnja odvija, da bi neočekivanim poentiranjem ostavio čitaocu prostora da priču konkretizuje.

S obzirom na to da je pripovjedačko kazivanje, uglavnom, predstavljeno kroz pripovjedačku situaciju prvog lica, takozvanu Ich-formu (ja forma), Radovićev pripovjedač kao učesnik u pripovjednim situacijama dobija poziciju homodijegetičkog pripovjedača (termin Žerar Ženeta). Takav pripovjedač dio je dijegeze koju predočava, tako da iz njegove perspektive posmatramo događaje. Teoretičar Mike Bal opredjeljuje se za termin fokalizator (koji je pozajmljen od fotografije i filma), a koji označava tačku sa koje se elementi posmatraju. U Radovićevim pričama fokalizator se poklapa sa likom, pa čitalac gleda iz njegovog fokusa pripovijedanja i prihvata viziju koju prezentuje taj lik.

Indikativna je priča Naftaš u kojoj nam neimenovani narator opisuje povratak u svoju zemlju: Vraćam se u svoju zemlju posle duže vremena. Vidim zaliv i sunce..., nakon čega pratimo vožnju retro kočijama u kojima se nalazi vozač muzejskog primjerka, koji, zapravo, predstavlja zastarjeli autobuski prevoz iz kojeg se pojavljuje miris benzina. Radović priču prožima blagim humorom i ironijom, kako bi dočarao atmosferu putovanja, a onda svedenim dijalogom minimalizuje radnju i likove i u nekoliko poetskih slika daje priči završnu formu, ostavljajući je, zapravo, bez kraja na šta nam ukazuje pravopisni znak tri tačke.

Veoma značajna priča u kojoj dolaze do izražaja autobiografske refleksije Nebojše Radovića nosi naslov Krme z dušom. U njoj narator iznosi misaone formacije kojima objašnjava svoj stvaralački impuls – pisanje, koje je nastalo kao jedna vrsta zadovoljenja ljudske psihe, odnosno pisanje kao potreba da se nagomilana previranja duše spasu zaborava, pretvore u sliku, jer pisanje je slika, navodi autor. U ulozi neimenovanog naratora Radović pojačava intenzitet svojih literarnih težnji riječima: Želim da pišem dok mi se piše / Dok olovke imam... (Takt), pa kao kontrast onome što želi, anaforičkim ponavljanjima potencira svoje misli i svoje opsesije: ne želi da smoči svoje priče, ni svoje emocije, ne želi da ih čuva i pušta određenim danima jednu po jednu, ne želi da čeka pogodan trenutak da nekom kaže da ga voli, jer ga je čokolada od sto grama naučila da život ne valja prismakati. Upotreba anafora ne želim ima za cilj da pojača formalnu cjelovitost teksta, izdvoji ključne jezičke jedinice koje svoj konačan oblik dobijaju u posljednjoj rečenici priče: Ne želim više da taktiziram, a koja omogućava čitaocima razvijanje različitih interpretativnih formulacija. Ovakav kompozicioni model traži čitaoca kao jednog od učesnika kontekstualne mreže literarnog mikrokosmosa, čitaoca koji će prepoznati estetsku informaciju ili onog čiju će maštu aktivirati, kao u priči Krme z dušom: Ali, ako je negdje sretnete, poznaćete je po mojoj priči. I po tom nosu...

U tom bilježenju unutrašnjih stanja Radović artistički adekvantno kreira svoju naraciju i ispoljava kreativnu moć jezika. Struktura priče tako dobija obilježja jezičke igre koju upotpunjuje mnoštvom stilogenih sredstava karakterističnih za pjesničke forme. Ta smjelost poigravanja stilskim figurama

posebno zaokuplja pažnju čitalaca, jer priča iskoračuje u prostor pjesništva, čime se, u funkciji isticanja ideje, insistira na opsesivnoj misli, sugerirše gradacijsko prikazivanje i afektivno stanje pripovjedača. Česte su figure dikcije: asonanca, aliteracija, anafora, koje stvaraju intenzivniji jezički izraz i ekspresivniji ritmički govor: Umorilo me čekanje na kraju tvoje ulice / Umorila me tišina tvoje kuće / Umorila me dugačka povorka na vrhu brda / Umorio me grč i plač (Cupkava). U konkretnom primjeru, ponavljanje istih riječi sugerirše se prevladavajuća emocija naratora, lirizuje iskaz koji u Radovićevim kratkim pričama, često, postaje autobiografska ritualna formula. Tamo gdje se javljaju slična uzastopna ponavljanja, dolazi do stilističkog markiranja inicijalne ideje priče.

Dominacijom lirskih paralelizama postiže se eufonija govora, ali i jaka koncentracija narativne energije sabijene u sižejni okvir priče. Lirizacija autorovih pripovjedačkih iskaza datih često kroz jednu i dvije riječi pogoduje intenziviranju radnje, odnosno poetskih slika koje se sukcesivno smjenjuju, pa pojedine priče imaju strukturu drame u malom. Živost pripovijedanja omogućava Radovićev jezički model, specifičan po upotrebi kolokvijalne leksike, koju obogaćuje umjerenim humorom ili ironijskim obrtima. Svaka priča fragment je iz života naratora koja svoju cjelovitost dobija u čitaočevoj svijesti nakon sklapanja korica knjige. Zbirka priča dobija formu albuma, a svaka njena semantička cjelina nije ništa drugo do Radovićeva fotografija, koja sabira pregršt sjećanja koje kreiraju jedno razdoblje njegovog života. Putem tehnike flashback, kao retrospekcije koja osvježava pamćenje određenih događaja, autor, kao na filmskom platnu, prikazuje određene scene iz života koje su na njega ostavile dubok trag.

Naslov zbirke priča Trun ima važnu simboliku u razumijevanju proznog diskursa kojim Nebojša Radović oblikuje svoj jezički iskaz. Ako pođemo od toga da je trun čestica prašine, pijeska ili nekog drugog stranog tijela, koja stvara osjećaj nelagode kod pojedinca u čijem se oku nalazi, onda bismo ovaj pojam mogli razumjeti kao potrebu oslobađanja tijela (preko očiju) od svega onog što proizvodi neprijatnost uzrokovanu ozljedom koju je pričinio. Trun postaje simbol nagomilane tjeskobe koje se pripovjedač oslobađa putem svog stvaralačkog procesa, kroz pisanje kao jednu vrstu dezinfekcionog modela pripovjedačkog umijeća.

Posebna zanimljivost Radovićevih priča počiva u oslobađanju jezika normativnih formi, odnosno pravopisnih načela čime postiže specifičnost literarnog kazivanja. Težnja za slobodom stvaranja razbija mogućnost stavljanja leksičkih okvira, pa tako umjesto interpunkcijskog znaka tri tačke, autor svjesno ostavlja dvije tačke. Time se njegov sintaksički iskaz nalazi u jednom semantičkom međuprostoru, sredini između tačke i trotačke, čime želi napraviti pauzu dužu od jedne tačke, a manju od one koju sugerišu tri tačke. Ovakva neobičnost rečeničnog znaka jeste autentičnost Radovićevog diskursa. Odbacivanje normativa prate i dijalekatski oblici poput krme z dušom umjesto krme sa dušom, osta dužan, oteka vas, ili razbreka i slično, kojima Radović skreće pažnju na osobenost jezika urbane svakodnevice, kolokvijalnog ili žargonskog modela izražavanja, kako bi sugerisao jednu nesavršenu konstrukciju kosmosa koji nas okružuje, a koji kao takav treba predstaviti i naglasiti. Suština njegove kratke proze je predočiti stvarnost koju živimo, a koju često skrivamo od socijalne zajednice kojoj pripadamo. Radović ruši brojne

tabue, pomjera granice savremene priče i uobičajeni prostor čitanja djela. Osloboditi jezik znači osloboditi svoju dušu nagomilanih stanja svijesti i otpustiti ih ili pustiti da nađu svoj put do srca onih koji će ih prepoznati, prihvatiti i doživjeti.

Ritam i fragmentarnost, *in medias res* počeci, funkcionalno sažeti narativni djelovi svake priče, jednostavnost pripovjednog saopštavanja kao dominantne forme kratke proze, osnovna su poetička obilježja Radovićeve naracije. U tom pogledu, zbirka priča *Trun* donosi potpuno nove narativne slike koje se uzdižu na nivo simboličkog značenja što pogoduje boljoj recepciji čitalaca. Priča, kao fenomen sadašnjeg književnog trenutka, u Radovićevoj zbirci postaje aktuelna, nekonvencionalna, fabulativno energična, zbog čega se smatra najadekvatnijom formom za potvrđivanje njegovog modernog književnog mikrokosmosa.

Marijana Terić

## KRME Z DUŠOM

Što sam stariji bivao, sve sam više srao a sve manje jeo.  
Odmotavao bih životno klupko; rasukivao stare džempere  
i od njih pleo nove.

Da se razumijemo, nisam ja ovo lice birao.

Neko je drugi prštio tu glinu.

Neko drugi ju je oblikovao i pekao.

Nisam ja.

I Uvijek bi mi ljudi, pri prvom susretu, pripisavili jedno,  
a kasnije, kada bi malo zagreballi i zavirili ispod – drugo.

I što sam se više trudio da objasnim da moj izgled nije u  
skladu sa mojom unutrašnošću i mojom dušom, sve sam više  
krivio sopstvenu sliku.

Zbog toga sam i počeo da pišem priče.

Njena je bila jedna od prvih.

Ustvari, više je bila pismo.

Sve sam joj već bio rekao, to što sam napisao.

Ali, bilo je to traljavo, naivno i haotično, da ne kažem –  
čudno. Pisanje je drugo..

Pisanje je slika.

Uočiš, izbrišeš, popraviš..

Pa kad je završiš, okrećeš je i zagledaš sa svake strane.

Pisanje je trajnije.

A, kada nešto kažeš – rekao si..

I nema popravke.

I nema nove šanse.

Bože, kako sam bio opijen njenom pojavom!

Njenim pokretima.. njenom kratkom kosom..  
Njenim muškarastim hodom.  
Koliko je samo boja prosula po mojim izbljedjelim snovima..  
Koliko gušenja od sreće je proizvela njena blizina..  
A bili smo svega tri puta blizu. Jednom se očešasmo. Bijaše lje to. Ja bijah blesav. Ona u tom autobusu..  
Dodirnuo sam jednom ajkulu. E, baš takva je bila njena koža.. Nešto kao baršun.  
Drugi put u nekoj radnji. Biral je sako.  
Treći put sam je čekao kod trafike da joj izbiflam loše sroč en monolog.  
Nikada nije nosila haljine. Uvijek u farmerkama, majici i patikama. Ta zlatno-bijela kosa.. kao perje razbacano na sve strane.  
Ti kratki rukavi i duge mršave ruke sa žučkasim dlačicama koje se presijavaju na suncu.  
Ta dva oraščića ispod.  
I taj nos.. Izranjao je iz čela.. bez onog ulegnuća koje svi imamo.. tanak i izdužen, pomalo ruski.  
Možda mi se učinilo da joj se sviđam.  
Možda se samo igrala sa zbunjenim dječakom s viškom godina.  
Ko će ga znati.  
Nestalo je ime.  
Bilo je davno.  
Odselila se u veliki grad.  
Nije njena ljepota bila za ovo selo.  
Više je nikada nisam vidio.  
Ako je negdje sretnete, poznaćete je po mojoj priči.  
I po tom nosu!

## PREŽIVAR I RATNIK

Bijah nešto usamljen i nevoljen.

Ljut na sebe, i bijesan na svakoga, pa povazdan režim i ujedam.

Ali, poznajem ja sebe. Družimo se mi dugo, još od rođenja.

Znam svaki ventil kad, kako i koliko da odvrnem da bih se vratio u normalu.

Pojašem ti mog riđana pa ga gonim do krajnjih granica, sve dok jedan od nas ne padne na prednje noge i ne kaže – predajem se, ne mogu više.

A jel' ne možeš.. A? I tada puštamo vratove jedan drugom.

E, baš takav izlećeh, i primijetih njega sa štapom uz sami kraj ulice kako trlja gazu preko oka.

Kao da mi neko ubrizga hormon sreće u krvotok.

Oblaci se na mom licu razidoše i promoli se sunce.

Prvo što primijetih da ne nosi one tamne naočare. Dobro, štap je još bio tu. Ali zavoj na lijevom oku ukazivao mi je na neku uspješnu operaciju.

– Hejjj! Šta ima! – upitah ga ozareno.

Gledao me je pravo onim drugim plavim okom.

– Operisao sam ga, pa idem na previjanje.

Za malo ne rekoh: pa sjajno, kad on nastavi: – Izvadili su mi ga i stavili protezu. Svi mi kažu da izgleda ko' pravo.

I jeste bilo tako!

Osmijeh mi isčeznu, i na licu mi se opet navukoše oni mračni oblaci od prije.

I ovo drugo su mi makli, nego čekam rana da zaraste.  
Neko mi nogom stade na grudi.  
Nisam znao sve, al' znao sam dosta.  
Rano ostao bez majke. Jedan je autom pregazio. Kasnije i  
bez oca. Pa kancer, hemioterapija, pa vid koji je lagano nestajao,  
i još stotinu čuda!

I sad ovo!  
Al ' neda se on.  
Stalno vedar i pozitivan.  
A ja, ko krme dok piša. Smijem se samo kad se dobro  
opijem.

Prije koji mjesec se isto sretosmo ispred zubne. Slomio  
obje jedinice. Priča mi kako mu došlo da vozi biciko po dvorištu.  
I vozio je, sve dok nije zaždio glavom u kapiju.

I sve to priča sa osmijehom i nekim posebnim prkosom!  
Ili je to možda ponos?!  
Možda sve zajedno!  
Pozdravljamo se.  
Ostavljam ga na raskrsnici.  
– Ej! Sad se sjetih za slike!  
Ne završih to ono kad sam rekao! Bio zauzet, pa zaboravih..

Praštaj!

– Ma nema veze, dođi ti neđe da sjedimo.  
– Znam, pojeo sam govno! – derem se sa druge strane  
ulice.

– Ne zezaj! – smije se.  
– I još ga jedem! – nastavljam da vičem.  
Nestade put bolnice. Ja biciklom put brda.  
E, moj preživaru..

Nije ti dosta što ih jedeš, nego ih i preživaš, da utvrdiš gradivo.

Kaniš se za onaj škrbeljak da izvadiš i puniš gaće..

Pôstro!!

## MORENA CALIENTE

Po prknu je poznah.

Bila je ispred mene nekih dvadesetak koraka, u metalik helankama, i zavidno čupala uz brdo.

Vremešni i jedno i drugo, ali još u formi i željni tesanja stomaka i klesanja pločica.

Ona u Hello Kitty majici, a ja u Hello Mickey čarapama.

Pretekoh je ko policajac auto bez tablica tačno na Ramovu krivinu, da joj napišem kaznu za seksualno uznemiravanje.

Osjetih topao miris znoja i dezodoransa.

Odavno je varničilo između nas. Ali nikada ta varnica nije dovoljno bacila da zapali stog.

Krenusmo u ozbiljnu priču.

– Što jadna ne bila ne nađeš nekog garana, neprskanog i ekološki ispitanog, nekog sa zatopa i surutke, pa da zdravo mršate? – pitah je, aludirajući na usukanog đilkoša ispred nje.

– A ne ovako, na suvo, sama da drljaš uz stranu.

Slatko zavrće glavom i zaljulja repom.

Uхватih je rukom za znojavi bok.

Brecnu se i izmigolji.

– Čekam pravog!

– Čekaš, a ne tražiš... E, naći ćeš ga!

– A ti? Ti si stariji. Znaš li da su ti ovo zadnji vozovi?

– Pfff! Koji vozovi? Pa ja ni prugu ne vidim!

Smijemo se.

Razmišljam da je bacim na rame ko džak brašna i otrčim u šumarak iza.

Gleda me i oblizuje gornju usnu.

Odustah od primjene sile.

Predlažem glasno.

Odbija slasno.

Možda je očekivala da navalim.

Pustih je i krenuh da trčim unazad, ispred nje. Gledam je kako nestaje u daljini.

Maše mi.

E sad si se razmahala.

Žene vole grubosti.

Gledao sam u filmovima.

Šonjo!

Tog dana višestruko prebacih normu na spravama.

Moralo se.

## FLOR DE LUA

– Hoćeš sa mnom?

– Hoću. – odgovorih, ne pitajući kuda.

– Moram na par dana do Trebinja. Bićemo u kući mog ujaka. Treba da pokupimo neke stvari. Imamo gdje da spavamo, ponijemo nešto da jedemo, prevoz je uračunat u cijenu.

– Ne moraš da me ubjeđuješ. Kad idemo?

– Evo sad. – i spusti slušalicu.

Koliko smo samo prešli s tom bijelom sto-dvajes-osmicom..

Grad koji miriše na more.

Kuća na brdu.

I pored gusto načičkanih lego kocki okolo, izgleda nekako usamljeno. Škure sa potkorušenom farbom, staza prekrivena zemljom i lišćem, mesingana česma okićena paučinom. Kamena statua. A veranda u staklu sa šarama boje ćilibara.

Nagruše emocije niotkud.

Zapahnu nas miris ustajalog vazduha. Otvorismo prozore i pustismo sunce.

Stavismo meso na tiganj da cvrči i pjevuši zajedno sa zrikavcima vani.

Glasovi, mirisi, zvukovi..

Kuća oživlje.

Promaja se lijeno poigrava zavjesama, pa ih čas izbaci vani, čas vrati unutra.

Pretovarismo se.

Istruže put, pa ogladni čovjek.

Sjedimo ispred, gladimo stomake ko dvije trudnice i posmatramo grad.

– Nijesmo dolazili ovdje godinama.. od kako je ujak nestao. – reče.

– Bio inženjer. Radio po Dalekom istoku, gradio brane. Samo jednom godišnje bi dolazio ovamo.

Ćutim. Uspavasmo se.

Spušta se mrak.

Uđosmo.

Zapazih stereo uređaj i gomilu kasete u ćošku.

Brk mi se smiješi.

Izvukoh ga i spojih. Ogroman je.

Preturam..

Amália Rodrigues.

Flor de lua..

Puštam je da me opije.. zaljubljujem se.

Užarene lampe vire iz pojačala.

Osjećam toplinu. Ježim se u talasima.

– Uzmi je slobodno.

– Stvarno?

– Pa da.

Slušam je u povratku. Držim je u ruci. Mjesec uperio far. Vidi se ko da je dan. Nismo ništa zaboravili. Na sicu pozadi, album sa slikama za njegovu majku.

Kaseta za mene.

– Daj, miči tu Anomaliju! Uši mi odvali!

– Nemoj tako, Gagarine.. To je fado! Portugal!

– Stavi Bajagu, pliziram te!

Imam tu kasetu i dan-danas.

Prešišala je pola vijeka.

Ja, isto.

Tada je imala dvadeset jednu.

Ja, isto.

Stavim je ponekad u kasetofon.

Ne baš često.

Kada se duša prepuni pašaluka.

Odslušam, otplačem, i izađem na ulicu.

Lijepo mi je.

Smijem se glasno.

## BAOBAB

Dok se imalo života, držao se gard.

Vremenom umor savlada, zabole ruke, popusti koncentracija i počnu udaraci da pljušte.

Polako prestah sa redovnim tuširanjem, kidanjem noktiju, čupanjem dlaka i ostalim sređivanjem.

Donje nokte ne diram dok ne progrizu čarape i izvire vani. Gornje moram, zapinju i smetaju. Ne sjećam se kad sam poslednji put češljem prošao kroz kosu. Pustim je da se dobro zamasti, pa kada dostigne maksimum dodam još voska da se ulijepi, tako da više liči na šljem ili periku.

Oblačim ono što najmanje volim – pidžamu i trenerku. To mu valjda dođe isto. I trenerka je pidžama, samo za grad. Družim se sa vinjakom, olovkom i šetam kad osjetim peckanje u očima. Kopam po sopstvenom hard disku, preturam po sjećanjima, čistim i oslobađam prostor.

Vrijeme je.

Izađoh.

I baš tako nagrdan, naletjeh na nju. Hoće to mene. Da sam se upicano, ne bih, slobodno.

Sjedi u parku s jednom, upetljale noge, kikoću se i srču sok.

Mogao sam barem glavu plaknut'.. al' ajde sad.

Zagledah se u njena okrugla usta skupljena oko slamke.

– Oo, kako ide, brdža! – razvuče osmijeh i batali srkanje.

– Dobro je, al' ne valja.

– Kako to?

– Pa sve ovo, sa ovim zabranama i zatvaranjem.. osjećam se ko dresirano pašče. Izletim vani, istrčim se, pišnem, sernem i trk nazad.

Smiju mi se. Ispričah im i vic pride.

Ložio sam se na njen humor.

Mislim i ona na moj.

Volio sam njena stopala.

Ona moja vjerovatno ne.

– Koja ti je to šetnja danas? – upita.

– Druga.

– Pa koliko ih još imaš?

– Tri. Dvije su mi obične i laganije a tri su mi nervne. Te su intenzivnije i zahtijevaju veći napor.

Još glasnije se smiju.

Ona njena, mjerka me pogledom ko carinik prikolicu i cupka nogom.

– Malo je to. – nastavlja priču.

– Ja bih to pojačala na šest. Ne valja se opušitati.

Vrištimo od smijeha, ko nekad.

Uđoh u kuću.

Džigerice me bole od ovih razvlačenja u beskraj.

Prvo smo se bečkali nekoliko godina, iznurivali se pogledima.

Zatim skrajnusmo sva osjećanja, da odstoje još desetak godina.

E, onda pređosmo na fizički kontakt. Rukovanje, pa zagrljaj kad se sretnemo... Još jedna dekada ode.

Pa kilometarsko dopisivanje, oduševljenje kako smo isti, kako smo ustvari stvoreni jedno za drugo i kako to da se ranije nismo uparili, i slična sranja.

I evo je opet, sad.  
Pa dokle ovako!?  
Nisam baobab!  
A ni ti, bejb!

## UMJESTO BIOGRAFIJE

Rođen u znaku ovce prije pola vijeka i kusus u nikšićkoj bolnici.

Vrtić i zabavište završio u roku, sa visokom ocjenom.

Osnovnu pohađao u najljepšoj i jedinjoj školi sa zoološkim vrtom, a iz usmjerenog obrazovanja se jedva iskobeljao i kao perspektivan strujaš odlazi u Luku Bar.

Otkriva Italiju, lazanje i komšinicu preko puta.

Pokušava da oplovi svijet ali ga svilenkasti želudac i veliki talasi sprečavaju.

Pušta kosu i obuva kaubojke.

Počinje da diže tegove kako bi se osvetio onima koji su ga mlatili.

Na mišiće, vanredno, završava četvrti stepen.

Dug otadžbini odslužio u Pljevljima i Kolašinu.

Pokušava bijeg za Englesku ali ga vraćaju u prirodno stanište i nastavlja život u šumsko-industrijskom kombinatu Javorak.

Trajno opijen mirisom borovine i kuvane bukovine.

Volio pet žena.

S jednom čak i pokušao suživot u Titogradu.

Radio kao taksista, prodavac, električar, perać sudova, sušar, moler i guljač lososa po Skandinaviji.

Danas pokušava da zaradi penziju od fotografisanja i olovke.

Živi i voli kad mu se ukaže prilika.

Veliki štovaoc obojenih pića i žena.

## PRSTI

- Hejj! Pa gdje si tii? Nema te nigdje.
- Manje se krećem.
- Radiš li?
- Pomalo.
- Slikaš i dalje?
- Na neki način, da.
- Kako na neki način?
- Promijenio sam alat.
- Čudo? Pa ti si se kleo u Canon. Ostala plemena te nisu zanimala. Šta imaš, pričaj.. Nikon? Sony? Nešto egzotičnije.. Znam! Leicu!
- Olovku.
- Olovku !? Crtaš dakle?
- Pišem.
- Znači, batalio si fotkanje. – reče razočarano i pokri usnama prelijepe zube.
- Znaš.. i pisanje je fotografisanje.
- Čudan je bio naš odnos.
- Kada bih je sreo sređenu i našminkanu bila bi obična.
- Ali, kada bi zgrabila tu metalnu stvarčicu u ruke i kada bi njeni sitni prsti krenuli da čačkaju, pritiskaju i okreću, postajala bi najseksipilnije stvorenje na planeti.
- Samo smo se jednom ljubili. Radili smo neku promociju rakije. Restoran bijaše pun i zadimljen.
- Bili smo opiti.

Ja njom a ona malinom.  
Bili smo ljudi.  
Ja za njenim prstima a ona za fotografijom.  
Bili smo, a nismo.  
Zvala me je da joj fotografišem svadbu.  
Nisam imao života.  
Izmislili nešto.

## STOMAK

Limenom bubamarom gazimo po zlatnožutom tepihu.  
Planina nema puteve.  
Samo beskrajne poljane, oblaci i po neko drvo.  
Nema znakova, asfalta, ivičnjaka, pješaka..  
Samozadovljna krava opuštено pase.  
– Dobar dan, gospođo! Je li ovo put za selo?  
Gleda nas ko budale. Dunu kroz nozdrve, mlatnu repom  
po rbatu i nastavi rabotu.  
Malo naprijed stadosmo.  
Izađosmo.  
Sloboda.  
Širimo ruke i žmurimo.  
Oštar vjetar šiba po nama i gura nas. Borimo se.  
Držim je čvrsto. Majica joj pripijena tako da se naziru  
šiljate, tvrde dojke.  
Drugarica otrča da potraži drvo. Pokušava da se sakrije.  
Vidimo je u daljini.  
Mašemo joj.  
Smijemo se.  
Zavlačim šake i nježno prelazim prstima po vrhovima  
torpeda.  
Vetrenjače u daljini kao otrešeni maslačci.  
Ljubim je u vrat.  
Uzvrća mi.  
Vrti mi se. Valjda zbog zraka. Možda i zbog pogleda ispred.

Sve je ovdje magično.

Ne možemo da vodimo ljubav.

Gasim motorku.

Blizu smo.

Izviruje dim iza proplanka. Ostavljamo nakrivljeno auto uz samu šumu. Spuštamo se uskom stazom. Miriše zemlja. Čuju se glasovi.

Ugledaše nas.

Raduju se.

Vižljavi malac trči u zagrljaj. Čitavo ljeto je tu sa dedom i babom.

Bezбриžnost.

Zavidim mu.

Uđosmo.

Dolje šporet na drva, lampa na gas i radio na baterije.

Gore, pod krovom, krevet na sprat, gomila knjiga, posteljine i mali prozor sa pogledom na vrhove.

Zamišljam kakva su ovdje buđenja..

Ručasmo i odmorismo.

Upoznasmo se s konjem i veselim paščetom. Glavati mačak kunja i ne denja za nas.

Spremamo se, lagano, da idemo nazad. Pakuju nam hranu i njegove stvari, da nosimo. Pozdravljamo se.

Dječak ih grli i rida. Objasnjavamo mu da mora da ide. Uskoro će škola. Kupili mu tašnu i knjige. I bojice. Ne pomaže. Sve glasnije plače. Žao mi ga je.

– Aaaaa.. Boli me stomak.. Majko, zašto me boli stomak?

– pita kroz suze, stežući rukama oboje odjednom.

Ne progovaramo.. Jedva ga otrgnusmo. Ded rukavom pokriva oči. Baba maramom briše uplakano lice.

Dugo se okretao put njih, sve dok ne zamakosmo. Nosim ga u naručju. Trza se i jekće..

Dođosmo do auta. U neko doba se umiri i zaspao.

Šapućemo da ga ne probudimo.

Neka sanja.

– Hoćeš nešto da prezalogajiš?

– Ne mogu, želudac me razbija..

Prolazimo pored vetrenjača. Stoje. Čekaju vjetar. Sad su mnogo veće i liče na džinovske kalopere.

U daljini rumeni oblaci i vijugava cesta.

Sjetih se mojih ristanaka.

Sve sam ih oplakao.

Razmišljam..

Djetinjstvo se završava kad prestaneš da ideš na selo.

Kad prifali suza.

I kada stomak prestane da boli.

## STRUNJEN

Čitavu noć sam se svađao.

Prvo s tobom, pa pred zoru sa jastukom i jorganom.

Zamutih kafu i izlećeh na balkon da razbistrim tintaru.

Nema te odavno u našem krevetu od kovanog gvožđa.

Nema te za stolom da uvijaš kosu dok doručkujemo a ti žuriš na posao.

Nema mirisa tvojih sapuna i onog teškog parfema koji si stalno nosila sa sobom.

Nema tvoje ljutnje kad ostavljam dlake po kadi.

Jedino si još u snovima ostala..

Uđoh i upalih televizor da rastjera tišinu.

Pojavljuje se šiljokuran u odijelu, bez dana staža i iskustva i beskonačno sere o ekonomiji, svemiru, i smislu besmisla..

Dobih nagon da ga dobro ispendrekam mlohavim spolovилоm isluženog magarca.

Vucaj se nazad u svoje stanište, i dođi kad količinu kompleksa svedeš na dvocifren broj, frajeru na baterije!

Vratih se u krevet i pokrih preko glave.

Probudi me grmljavina i lupa vrata.

Kiša i vjetar počinjali su svoj koncert.

## UZALUD

- Gdje si to požurio, murašu!?
- Oдох da vidim da nijesam tamo.
- ?!
- Ako nijesam tamo, onda sam sigurno neđe ovamo.  
Kakve sam sreće, slobodno me neću naći.

## GULAŠ

Baba pored vrišti ko da joj je dvajes.

Raščupane stjuardese srednjih godina bezuspješno se rvaju sa otučenim kolicima i smiruju uspaničene putnike. Iz otvorenih škafova ispadaju torbe.

Pobijene glave u sjedište ispred, gledam u noge koje ne osjećam, iščekujući veliki prasak.

Udarismo u pistu slabije nego što sam očekivao.

Aplauz.

Pilot se izvinjava zbog neprijatnosti. Poželje prijatan boravak onima koji ostaju u Budimpešti a srećan put ostalima koji nastavljaju put.

Nastavljam.

Kasnim.

Uskim i mračnim hodnikom jurim da stignem.

Nije me čekao.

Sjedoh znojav i zadihan. Sad već može lagano.

Okrećem se.

Sam sam u ogromnoj hali.

Stari komunistički aerodrom sa pločicama po zidovima. Dopada mi se. Valjda i zato što je na zemlji. I nije sintetika, kao ovi novi. Čist pamuk.

Prilazi mi punačka Mađarica u pripijenoj suknji i pločicom kao orden na gabaritnom poprsju. Objašnjava na čudnom engleskom da pođem sa njom.

Tamo su još neki sa istog leta.

Voze nas kombijem.

Ravnica poprskana snijegom.

Bezimeni hotel, kvadratne osnove, pojavljuje se u sred ničega. Unutra šupalj. Sve sobe su okolo, sa pogledom na recepciju u sredini. Simpatični lik, sa tankim brkovima i bradom, se smiješi. Kao da ih je flomasterom nacrtao. Daje mi ključ i rukom pokazuje u kojem pravcu da idem.

Tišina je i opet sam sâm. Sabiram utiske. Toplo je i prijatno.

Istuširah se i zaspah.

Budim se gladan.

Sidoš dolje.

– Restoran vam je tamo, ali ne radi prije večere. Sad ću im reći da vam naprave sendvič. – objašnava tip s bradom u pokušaju.

Ljubazno mu se zahvaljujem.

– Da niste možda za masažu? Imamo tajlandsku varijantu, da se malo opustite? I sve je plaćeno. – preduhitri me prije nego izgovorih ne, hvala. Ovo je hotel kompanije kojom putujete, tako da ne morate ništa da brinete.

Izmami mi kez.

– Imamo čak i erotsku, naravno, uz malu doplatu...

E, sad mi proviri i višak zuba

Neko kuca.

Skačem sa kreveta i otvaram.

U redu, dešavalo se. Slagao jesam da jesam, ali nikada nisam da nisam.

Ulazi sićušno azijsko stvorenje.

Rasprema stvari i skida se u veš.

Ja omotan peškirom.

Lagano ga sklanja i pokazuje kako da se namjestim.

Stvarno masira... mazi me tim klizavim ručicama.

Ja, ko tuljan, na stomaku ležim i ne mrdam. Pokušavam da se opustim. Okrećem se na drugu stranu. Ništa se ne dešava.. Neće. Izvinjavam joj se. Pravdam se letom.

Ona završi svoje, pokupi stvari i ode.

Imali smo posle toga ozbiljan razgovor ja i on.

Ćuti.

Zna da je kriv.

– Neće se više ponoviti, gazda!

– I neće. – tješim ga i korim, istovremeno.

Sidoš na večeru i nabrisah se gulaša.

E, sad je bolje, komad!

Razmišljam o svemu danas, misli mi se ređaju jedna za drugom.

Čudo su ove državne jasje. Nikad prazne.

Sjetih se onih privatnih low cost kompanija. Ne daju ti ništa džabe, kad bi crka'. I ko da jedva čekaju da ti torba ne stane u onaj kalup i da ti naplate kaznu. Sve se zasniva na prevari, sitnim slovima i plaćanju penala.

Nema više starog, dobrog Maleva i onih simpatično debeljuškastih aviona.

Sad je Wizzair i fast food.

To ti je – što ti je, frajeru!

Gulaš im je za desetku!

Utonuh u san.

Sanjah da orem slomljenim plugom.

Bez volova, naravno.

## SLUČAJNA LJUBAV

Plakala je zbog njega a ja zbog nje.

Voljela je mene a ja njega voleći nju.

– Hoćeš da me povežeš na jedno mjesto? – upita me šireći sitne nozdrve i stiskajući rukom ruku.

– Hoću. – rekoh znajući, a ne znajući, gdje idemo.

– Evo, ovdje stani, pa ćemo odavde pješke. Blizu je.

– Na osunčanoj strani brda, uz samu stijenu pokrivenu bršljanom i šibljem, skrilo se parče crvene zemlje. Na njemu malo zimzeleno stablo, skoro zasađeno i jedno oglodano suvo drvo.

– Evo, tu je ispod. – i dlanom nježno dotaknu tle.

– Životinjo moja.. fališ. – jecala je jedva čujno, čučeci i milujući tek proniklu travu.

Htjedoh da joj stavim ruku na rame, ali odustah. Samo sam stajao iznad, pokušavajući da progutam suhu pljuvačku.

Gade.. Uvijek tebi nešto posebno.. Kako lijepo mjesto sa pogledom na sunce.

Stalno si birao najbolje.. fotelju, jastuk, najmekanije ćebe..

Sjetih se našeg drugog susreta.

Ja i ona legli u krevet a ti odmah uskočio pored, i kao čuvar motriš na svaki moj pokret. Ja, napet i oprezan, kao da nešto kradem.

Smetao si mi.

Plašio si me.

Sada ti to mogu reći.

Kasnije nisi.  
I te tvoje dlačice koje si ostavljao svuda okolo.  
I ono, kada se ufunjaš pa pobjegneš kad se digne smrad  
i počne da štipa za oči.  
I kada razbojnički upadaš bez kucanja, otvarajući vrata  
prednjim rukama.  
Vraćamo se.  
Pogledom tražim otiske šapa na zadnjem staklu.  
Ostavih je i odoh.  
Vozim se besciljno okolo.  
Koliko čovjek od jednog psa može da nauči..  
E, moj frajeru..  
Ljubav se ne daje, ne dijeli i ne poklanja.  
Ljubav se širi.  
A on ju je stalno širio, ne čineći ništa i ne tražeći ništa  
zauzvrat..  
Možda samo ruku na licu.  
Dodir.  
Zasluzilo je to ljudsko pašče i više od jedne malene priče.  
Može li pas biti čovjek?  
I može li čovjek biti pas?  
Može, može..

## TRENUTAK

Čudo je zadovoljan čovjek.

Govna da jede – prijala bi mu.

Onaj drugi – pazi se, birka, troši samo kvalitet i skupoću, al' džaba.

Sretah ga blizu jezera.

Javi mi se.

Jedva ga poznah.

Šeta, oteka' vas, razbreka' se ka' držalo od motike.

Zašto ja, upitah glavnog.. Ni sâm izliječen, a da liječim druge. A i ne poznajemo se pošteno.

Ali 'ajde..

Valjda mu je neko trebao da oduši, da istovari sav taj silni pašaluk koji se nakupio. Vidio čovjek da idem prazan, pa kaže, može on..

I sve mi ispriča.

I kako je osnovao firmu, i kako je kupio stan, kuću, auto..

I kako je sve išlo fino dok nije pozajmio pare od nekih ljudi, ne bi li proširio biznis i kupio još koju kuću i auto.

Ubrzo posao krenu niz brdo, osta' dužan bogu i narodu, ovi dolazili, prijetili, odnosili.. ode sve u tirinte. Žena pokupi djecu i ode kod njenih, a on sam osta u stanu.

– Pojedoše me zidovi! Niti ijem, niti pijem. I san me pobatalio. Spavam na kašiku, budim se svako malo. Vidim ja đavola kako naviruje sve češće, i jednog dana mi sve pocrnje pred oči, uzmem ti pištolj i izađem na terasu da skratim muke

u koje sam upa'. Repetiram, prislonim, stisnem zube, kad mi pažnju privuče jedan dječak, ispred. Bezuspješno je pokušavao da prebaci petom loptu preko glave, onako kako to fudbaleri rade. Nespretno u početku, ali kako je vrijeme odmicalo bivao je sve bliže cilju. Rekoh u sebi: e, baš da vidim hoće li mu uspjeti. I bogami, posle nekog vremena uspje. Izmami mi osmjeh. Osjetih težinu u ruci. Pogledah i streknuh. Šta je ovo? I šta ja radim na terasi s ovim željezom? Ništa mi nije bilo jasno. Uđoh unutra. Čitavu noć sam prešedio. I sve cigar na cigar. U zoru pozvah ženu i djecu. Isplakasmo se. Skoro naletjeh na tog malca. Pomilovah ga po glavi, onako, u prolazu. Možda mi se samo učinio. Možda to nije bio on. Možda uopšte nije bilo nikakvog dječaka. Ko će ga znati.. – duboko uzdahnu i zagužva čelo.

Oblaci su se gomilali.

Poče da pljuje odozgo.

Požurih da se ne skvasim.

Na pola puta uhvati me pljusak.

Bi mi nešto milo.

## TAKT

Nikada nisam imao takta.

Vjerovatno i neću.

Takt je osobina smišljenih i lukavih ljudi.

Zato sam često intenzivan. Neki to zovu napadan.

Ja bih to nazvao iskren.

Iskren prema sebi, pa prema drugima.

Nije ovo nikakva priča.

Ili možda jeste, ali o meni.

Sjetih se kad sam kao klinac kupovao čokoladu.

Uzeo bih red-dva, zamotao ostatak u foliju i turio u džep da se kravi. A onda bih je posle nekog vremena slučajno pronašao skiljenu i punu prašine i dlačica, i bio na tren srećan.

Ali nije imala više onaj ukus.

Sve dok jednog dana nisam probao da pojedem jednu čitavu.

Ma progutao sam je!

Ta čokolada od sto grama me je naučila da zivot ne valja prismakati.

Zato ne želim da smočim ni moje priče.

Ni moje emocije.

Ne želim da ih čuvam i puštam određenim danima, jednu po jednu.

Ne želim da čekam pogodan trenutak da nekom kažem da ga volim.

Želim da pišem dok mi se piše.

Dok olovke imam.  
Da ljubim dok me usne žare od ljubljenja.  
Da grlim snažno dok imam koga.  
Sve dok snage imam.  
Da plačem dok imam za kim.  
Sve dok suza imam.  
Ne želim više da taktiziram.  
Ne želim više da smočim zivot!  
Zajebite taktiku!

## TRIK

On se sviđao njoj, a ona meni.

Puno je mutne vode proteklo Bistricom otada.

– Ko će pola žvake? – upitah.

Lijeno je izvadih iz tijesnog džepa i nevoljno ponudih drugarima iz ulice.

Iskrivljena, spljoštena, puna prašine i dlačica na iskuljalim krajevima, nije mi se dijelila, baš kao i ova bečooka ispred mene.

Bijaše brašnjava i zamotana u bijeli masni papir sa iscrtanim žućkastim filterom na vrhu.. Prava cigareta.

I da, nije mirisala na duvan već na šumske jagode, kao i ona.

I dok bih je odmotavao, pljuvao bih po njoj što više, nadajući se da su ovi okolo gadljivi i da neće uzeti.

– I? Kako ti se sviđa? – upita me ko da kupuje auto, vraćajući se od nje kući.

– Ništa posebno. Srednja žalost.. – rekoh neubjedljivo, skrivajući pogled.

– Upšte mi se ne dopada. Ali, ako se tebi sviđa.. napadaj.

– A jesi joj vidio sise?

– Sise rastu nauštrb pameti. Nemoj da te to zavara. – odgovaram ga od namjere.

– Velike i mekane.

– Otkud znaš?

– Pa znam..

– Lijepa je.. ali nekako gruba.

– Pa to ti i pričam!

Nisam bio siguran da li će upaliti ovaj trik sa pljuvanjem.

A bijaše nabubrila na svaku stranu. Zdrava, lijepa i punačka.. umazana, rumena, mirisna i sočna.. Baš kao i ona žvaka koje se sjetih. Spremala je kolače na štampu kad smo banuli.

Ma namjerno je ona to.. znam.

Sjedeći na drvenoj klupi iza, kao u bioskopu, posmatrali smo kako se njiše u ritmu dok je ubadala rakijskom čašom po razvučenom tijestu, istiskujući džem od jagoda po simetričnim krugovima i ređajući ih u široki pleh.

Šporet na drva..

To čudo nad čudima pomamljeno je buktilo, čekajući da kolačima podari boju i miris.

Sačuvah tada žvakaću od drugih i zadovoljno je gurnuh u usta.

Nadao sam se da će tako biti i ovog puta.

Udala se za sasvim trećeg.

Ovaj sa mnom što je bio, za neku daleku Ruskinju.

Ja ostah da čekam.

I dan-danas gutam te tvrde kolače sa crvenim pucetom u sredini.

I nju.

*Žvaka i žena se ne dijele!*  
(drevna kineska mudrost)

## ĆOŠAK

Farovi od drugog auta bljesnuše i vidjeh mu suzu.

Ćutali smo čitavim putem. Neprijatno je bilo slušati tu tišinu, pomiješanu sa jednoličnim brujanjem motora.

Težak je to bio dan. Jasno je bilo i meni i njemu da tu nema više popravke. Mozak je gomila paučine. I kada se nit prekine, nikada više ne bude isto.

Brat je to!

A jutro je tako lijepo krenulo. Ubećilo sunce u martovski snijeg, pa blješti na sve strane.

– Aj' sa mnom, da mi praviš društvo. Lakše će mi biti. –  
više iza spuštenog stakla ulaštene sto-dvajes'-trojke.

– Jedva dočekah da se mrdnem negdje.

Baš me je zanimalo kako je dolje, u tu pitominu. Ovdje lapavica i ljudi umotani u jorgane šavrljaju po kašastom snijegu kao da su tek prohodali.

Dolje samo majica, beskrajna linija i kafa s mirisom soli.

Odmah ga nađosmo.

Jedva ga poznah. Skvrćio se, zvjera okolo ko da je nešto izgubio. Ubrzo shvatih da jeste.

On, koji je stalno vodio računa šta će obući i kako će izgledati.. svaki dan druga trenerka i patike.. pa još kad zalije kosu briljantinom i skupim parfemom naprska se..

Pričalo se kako je po Italiji s lakoćom pljačkao skupe radnje, kako su ga jurili karabinjeri i kako je ovamo dovodio raskošne Italijanke u niskim kabrioletima.

Ali, jednom ga sustigoše.

I ko zna šta su mu sve radili.

Pričali su da su ga zatvarali, prebijali i mučili.

Posle koju godinu iznenada se pojavi.

Drugačiji.

Samo ćuti i puši. Uveče kasno primijetio bih žar od cigarete kako tinja na njegovom prozoru a preko dana bi stajao na ćošku zgrade, zadimljen i zagledan u nebo i ptice.

Bolnica bijaše više nalik na zatvor.

– Dođite ovamo, ne smijem ovdje da pričam, prisluškuju me. – reče jedva čujno.

– Ko te prisluškuje?

– Ma oni.

– Koji oni?

– Agenti! Svuda su okolo.

I uhvati ga za ruku ko dijete roditelja kad dođe u vrtić, pa ga vuče da mu pokaže igračke.

Povede nas u prazan ćošak.

Osvrnu se, oprezno, pa zakotrlja očima iz jedne strane u drugu.

– Svi se ovdje čudno ponašaju. Jutros su me trovali nekim praškovima. Molim te, vodi me odavde! OVDJE SU SVI LUDI!

Odlazeći, čusmo neku buku.

Okrenusmo se put zgrade.

Dvojica u mantilima drže ga za ruke a on se otima, pripijen licem uz staklo.

Doziva nas.

## CUPKAVA

Samo da ti kažem, moje čađavokoso, da te više ne čekam kod Markove.

Prestao da prolazim tuda.

Prestao sam da ti donosim vruće kifle sa pekmezom, da ih čuvam ispod jakne da budu tople kada se pojaviš.

Prestao sam da dodirujem onaj uski prozor sa strane na kom smo sjedjeli.

Da ti biram lastike za kosu koje si stalno gubila.

Da izazivam onog dobermana iz tvog komšiluka, što mi je onda imao prkno pocijepat'.

Da se tresem od sreće.

Da stiskam tvoje ruke po mojim džepovima.

Da ti pričam glupave priče i da se smijem bez razloga.

Da slušam Mylène Farmer do besvijesti.

Da prepoznajem tvoj cupkavi hod u daljini.

Sve sam odavno prestao.

Umorilo me čekanje na kraju tvoje ulice.

Umorila me tišina tvoje kuće.

Umorila me dugačka povorka na vrhu brda.

Umorio me grč i plač.

Umorili me pokušaji da se sjetim tvoga lika.

Umorio me prazan okvir na zidu moje sobe.

I naša slika, prosuta u hiljadu pazli po sniježnoj dolini.

Maglovitoj i tihoj..

## OSA

– Evo, samo pogledajte, pa mi onda recite kako ja sa ovim da krenem na međeda! – reče, držeći nešto u zatvorenoj šaci.

– Bilo ih je dostina braće i sestara i svakom je ime počinjalo sa vuk. Vukota, Vukan, Vukajlo, Vukosava.. i svi su bili visoki i krupne građe.

Ali Vučeta je bio poseban.

Nekoliko sati vožnje uskim, prašnjavim putem, pa još toliko pješke kroz mračnu bukovu šumu gazeći mekani tepih od trulog lišća.

I konačno, pojavi se sunce i ispred nas izbi proplanak sa velikom kućom od drveta, štalom, torom i djecom rastrčanom okolo.

Na samom ulazu u sobu dočeka nas ogromno mrko krzno na patosu, sa iskeženim zubima i raširenim šapama. Bio je to moj prvi susret sa međedom kojeg je pregazio valjak. Da, baš tako je meni izgledao. Glava sa šiljavim zubima i šape sa ogromnim i oštrim kandžama bile su netaknute. Ovo ostalo ravno ko tepih.

– E, njega sam proljetos ubio odmah tu, izviše kuće. – objašnjava dok ga mi zavirujemo i premjeravamo.

– Srećom, puška mi blizu visila na šljivi, pa sam uspio da mu doakam.

Pita se sa svima i ponudi nas rakijom i mezom.

Nabrisasmo se. Pitamo koje je meso.

– E, to vam je od njega! On vas danas čaščava. – i pokaza rukom na presovanu zvijer.

Izbečismo put njega.

Tek kad ispruži ruke i poče da grana njima, primijetih koliki je u stvari.

Grubo, suvonjavo i izbrazdano lice, dugački, isplivali zubi sa jasnom granicom dokle su nekad bili zabodeni u desni. Kosa boje uglja, razbacana na sve strane, oči sitne, utonule i natkrivene do pola debelim obrvama.

Ono što je njega odvajalo od svih džinova za koje sam do tada znao bile su šake i stopala. Mogao je komotno sa svakim da se rukuje sa samo dva prsta a da ovaj drugi ne primijeti nikakvu razliku. Bile su ogromne, grube i ispucale ko cerova kora.

I poče da se žali kako i nađe po nešto da obuče, ali da obuče – teško.

– Našao mi Sinovac dolje na moru jednu radnju patika za košarkaše, i vas srećan donio najveći broj. Kaže ćića, ovo da te častim. A ja, ni da ih nazujem ne mogu. A dužina mi dobra. Te uzmi nož i raskroj, pa opet ušij tvrdim kanapom.

Ustaje i donosi nam ih. Pokazuje stopala.

– Meni nije toliko problem dužina, koliko širina. Evo!

Pogledujemo se između sebe, ne možemo da vjerujemo.

– Nego, da pričamo zbog čega ste i došli. Meni je ovo igračka. Ja ni prst ne mogu da proturim kroz ovo. – otvori šaku i ugledasmo ganc novu zastavinu sedmicu. Mislio sam da mu odšegam ovaj obod i nastavim drške, da ga mogu koristiti, ali mi rođak reče za tebe, da si uzeo tetejac, i da si se pokajao..

– Jeste, tako je. Odra me! Težak i veliki. A, jes' da grmi na svadbi, ali i taj tvoj završava posao.

– Pa da se, onda, mijenjamo!

Popismo u čast toga još po nekolike rakije.  
Prošlo od tada dosta.  
Ja radio na moru i sretoh mu sinovca.  
– Kako je Vučeta? Je li još gore u planini?  
– Nije. Nastrada' je prije koju godinu. – jedva procijedi.  
– Šta pričaš?! Jel' od međeda?  
- Nije. Ujela ga osa. Kažu, bio alergičan. I dok stigosmo  
do bolnice, bi kasno.  
Bijaše vruće i pozvah ga da popijemo nešto.  
Ne šće.  
Ja uzeh pivo i rakiju.  
Pivo popih iz duška, a rakiju prosuh...

## MOJ

Moj je, koliko i vaš.  
Možda i više, za jednu klupu na koju sam je milovao  
promrzlim prstima.  
Za vijugavi puteljak kojim sam žurio.  
Za jedno sunce koje je virilo.  
Za tešku, gustu kosu.  
Za latice ruža prosute okolo..  
Za naše šetnje.  
Za snove koji su ostali snovi..  
Za slane obraze.  
Za toplinu njene ruke.  
Za jedan grob gore u brdima.  
Moj grad..  
Kao kolač posut aprilskim šećerom.

## NE IDE TO

Stojimo na praznoj terasi i ispijamo kafu iz prodavnice, kao pravi kofeinski zavisnici.

Prilazi čiča i pokušava da uđe u zatvoren kafić.

– Ne radi ti to đede, zatvoreno. Evo i mi danima dreždimo ovdje čekajući da otvore. – reče neko iz grupe.

– I vi ste zbog sata?

– Kakvog sata?!

– Pa kod Redžića, sajđžije..

– Aaa! To je odmah pored! Eno, ona druga vrata.

Zahvaljuje se.

– Čegović ste, momci? – upita.

– Ja od ovih ovamo, onaj drugi od onih otamo, i tako se svi predstavismo. Poznaje svakoga.

– Očoplismo od svake teme po parče.

Ded dobrog zdravlja, bistroga uma i željan razgovora, iako debelo troši devetu deceniju.

Zape mi za uvo njegova priča o Ljubu i kralju.

– Evo, vidite bruke! – pokaza prstom na spomenik. – Puštili su da ga paščad zapišavaju! Pa će ima spomenik da stoji na zemlju? Sramota! Onakvog junaka.. A pogledajte kralja. Prvo dva-tri reda stepenica okolo, pa ona velika mermerna kocka, pa na nju još bronzano postolje. Pa malo i to, nego još i konj, pa tek onda on, na konja. A Ljubo na beton. Ne ide to.. Da se razumijemo, nemam ja ništa protiv kralja, ali zar ne

zaslužuje i Ljubo nešto slično? A je li? – upita, očekujući da i mi nešto kažemo.

– Kralj će uvijek biti kralj, a čovjek iz naroda će uvijek biti samo čovjek iz naroda.. – reče nekim tihim glasom. – Oдох, da mi ovaj ne zatvori. Aj' uzdravlje, i ne zamjerite mi što!

– Kako bi mi legla jedna rakija sad.. – prekinu neko tišinu koja osta' iza dedovog monologa.

– Vala i meni!

## GACE

– Ove š čepom su nam se najbolje pokazale. – reče našminkano stvorenje s druge strane stakla.

– U redu, uzeću. – izgovorih konačno, posle namjernog odugovlačenja, pokušavajući da pronađem barem nešto što bi moglo njoj lično da pripada.

Duga ispeglana kosa s tonom gela, voska i ulja. Mlada i bujna ko puterka salata ali lice premazano debelim slojem maltera i boje. Duge i teške umjetne indigo trepavice. Dvije prijeteće crne izolir-trake iznad očiju pokrivaju savršenu liniju originalnih obrva. Sočiva u nekoj svijetlosivoj boji tako da su se zenice stopile sa beonjačama. Ne pokušavam da je pogledam u oči. Usta naduvana ko dušek za plažu, imam osjećaj da će svakog trena pući, i pogledom tražim ventil sa strane da spriječim katastrofu. Grudi topovska đulad.. pa ih još pridigla, skoro pod bradu došla.

Pruž mi kutiju kroz maleni otvor na dnu. Stresoh se. Debele išarane kandže na tankim, dugačkim klavirskim prstima.

Zamišljam kako joj vatrogasnim šmrkom pomažem da spere svu tu galat sa sebe.

Zamišljam je u onom narandžastom zatvorskom kombinezonu, bez šminke, bez faseta, silikona, nadograđene kose, napunjenih usta, tetoviranih obrva, žice u nosu, farbe, parfema, ajlajnera, krejona i ostalih uništavača ženske ljepote i prirodnosti..

Zamišljam kako joj sunderom mazim kožu, kako joj češljam mokru kosu, kako joj masiram stopala..

Prelijepa je!

– Gospodine.. je li vam dobro?

– Nikad mi bolje nije bilo..

Izađoh na ulicu ošamućen teškim parfemom na polivanje.

Hladan vazduh puni mi pluća.

Pobogu!

Pa nema ni dvadeset a izgleda ko' reparirana porno glumica!

Alo, kromanjonac!

Pričaj šta hoćeš ali upravo si vodio ljubav u apoteci.

Nego, fino toljagu u ruke pa nazad u pećinu!

Dođoh kući i otvorih kutiju.

Sve promašio.

I boju i veličinu.

Kako nećeš kad si samo buljio u nju. Mogla ti je kutiju Andola dati a da ne primijetiš razliku.

Ovo čudo boje kože više liči na otkuvane bapske gaće za bruh nego na masku. Visile su jedne godinama na žici preko puta i mahale mi.

Ja ovo na ćušu ne naturam!

Zgužvah sve i zavrljačih u kantu.

Gaće za glavu od sedam eura!

Pa to je skoro pola flaše petice..

Hejj!

## MANJINA

Čarli, Nefe, Frenki, Neksi, Đenka..

I mogao bih do ujutru nabrajati.

Od mnoštva nadimaka koje imam, najčudniji je onaj koji mi je on dao.

U svakom većem selu postojala bi osoba koja je bila drugačija od ostalih, s kojom bi se mještani poigravali, posprdavali i zabavljali.

U našoj kasabi bilo ih je nekoliko a jedan od njih bio je i Giša.

Živio je u komšiluku mog dobrog prijatelja, zato smo se često sretali. Teško djetinjstvo i surovo odrastanje ostavilo je traga na njegovo ionako urušeno mentalno zdravlje. Odbačen, nevoljen, udaran i ponižavan, ali uvijek veseo i vedar.

Snažan i smiren kao bik, a duše mekane ko pamuk i nikad agresivan, čak ni onomad kada su mu neki klinci gasili cigare po tijelu. Mogao ih je Giša sve porazbacati, baš ko kegle u kuglani, ali nije htio. Umjesto njih, bijes iskali na komšijsku Dijanu. Prevrnu je na kant ko igračku. Otada zezanje s njim urijedi.

Znao je da crta krugove kredom ko šestarom! Sa kakvom preciznošću iskopa veliku rupu pored zgrade. Uze drvo, obilježi, i krenu da vadi zemlju. Kroz maleni prozor kupatila sprovede šlah, napuni je vodom i napravi bazen. Okupa se jednom i ostavi. Posle nekoliko dana uleće jedan s prikolicom. Jedva se iščupa.

Jedne zime bijaše pomet. Udario šever, vani pljuni-smrznj. Kako prođoh pored, ugledah sa njegovog prozora vodeni mlaz koji kao gezir leti kroz zrak i tačno pada na raskrnicu. Posvuda led. Rekoh, od mraza pukla neka cijev.

Posle čujem on namjestio crijevo da bi testirao ABS na auta. Neko mu pričao.

Nekoliko auta najahali jedan na drugog.

A on da crkne od smijeha.

Nego, da se vratim na početak.

Drugar i ja silazimo niz stepenice i kako ga sretamo javismo mu se, kad se on zagleda u nas.

Prođosmo i izadnosmo iz ulaza, kad neko iza nas viče: – Hej Pašteta i Kišelo Mlijeko!

Okrenemo se, kad on opet nama:

– Da, da! Ti si Pašteta a ti Kišelo Mlijeko!

Pogledasmo se i prasnusmo u smijeh.

Moje lice, bezoblična masa koju je život drvenom kašikom miješao.

A njegovo kišelo i uzbučalo, ko da mu je neko smrdljivu čarapu poturio ispod nosa.

Pade mi na pamet natpis iznad ulaza u jednu duševnu bolnicu:

–MI SMO OVDJE SAMO ZATO ŠTO SMO U MANJINI–

## ŠARENA

– Sviđaju mi se tvoje fotografije. Mora da imaš mnogo skup aparat?

– I meni tvoje lice. Mora da imaš mnogo skupu šminku?

– Pa, ee... – napravi neki čudan kez na dolje, pokazujući samo donje zube.

A čekao sam gornje, i to njeno neodoljivo šuškanje.

– Takvi smo ti mi iz našeg kraja.. Samo najbolje je dovoljno dobro!

Nastavih da je gađam ironijom, ne bih li je zadržao što duže.

Bila je plava.

Bila je crvena.

Bila je mršava.

Bila je malena.

Bila je ružna.

Bila je lijepa.

Ali, bila je tako lažljiva.

A obećala je.

Sjetih se svih onih silnih laži iz djetinjstva..

Svi su lagali.

Ako uradiš ovo, dobićeš ono.

Ako budeš dobar, vodićemo te tamo.

Za svaku peticu kupićemo ti nešto..

I najveće razočaranje nije bio Djeda Mraz.

Bila je Šarena Laža!

Dugo sam vjerovao u nju. I zamišljao je kako li izgleda.  
Baš kao i ovu ispred mene što stoji.  
A onda.. Pljass!  
Shvatiš da je život prepun lažljivih ljudi i prevara.  
I ožiljaka od istih.  
Za sve male-velike laži..  
Za sve poraze i rane..  
Za ovakve ljepote.  
Za nas ružne.  
Za bahate i bogate.  
Za šute i rogate.  
Za zaboravljene i tužne.  
Aj', nazdravlje!  
Živjeli mi u lažima!

## PROZOR MORA PASTI

Bijaše to nekada davno, dok su ljudi još bili društvena bića. Jedva bi dočekali da ih neko zovne da pomognu, da se podruže i zabave istovremeno.

Jedan moj drugar izlivao ploču na kuću.

Pripremio materijal, bacio pivo u vodu i jagnje na ražanj. Pozvao kumove, prijatelje i rođake da nas bude što više, jer ploča kad se počne ne smije da se prekida dok se ne završi. Najteži dio posla je izbaciti sve vreće sa cementom na sprat.

Kako nailazimo, on nam nabaci vreću na leđa, mi iznesemo gore, vratimo se po sledeću, i tako redom dok se ne završi posao.

– Zemljak, bači jednu! – reče usukani ispred mene. Ni ja nisam bio neka mrga, ali on bijaše toliko mršav da bih se kladio da je vreća teža od njega.

– Ovaj mu natovari. On odnese. Ja isto. Eto ga opet.

– Zemljak, bači mi dvije!

– Šta ti je? Jesi li poludio! Hoćeš da ti kičma krcne, pa da te posle vodam po ljekara.. Ne može!

– Ma stavi dvije kad ti kažem.. slobodno!

– A što, brate mili? Bolje je iz dva put pomalo nego odjednom..

– Već se red napravio na improvizovanom prelazu od dasaka.

– Ma gleda me ona tvoja komšinica preko puta.. – otvori se ovaj.

– Eno je, nalaktila se na prozor, pa me sve odmjera. ‘Oću malo da se pokažem pred njom..

Ovaj se nasmija.

– E, moj zemljak.. znam je ja dobro.

Ne traži ona konja no čojeka!

Svi se u glas smijemo.

– Pauzaa! ‘Ajte da popijemo! Ko šiša ploču. Preča je komšinica. Sa’ ćemo je zvat’!

Smije mu se brk..

## SUKLEPINA I BULJEMEZ

– Evo, mi došli da nas vodiš tamo! – ozareno povikaše.

Kako me nađoše nije mi jasno, ali mi bi drago kad ugledah na vratima dva poznata keza.

Vazda u paru, nasmijani, i spremni za šalu. Imao sam utisak da se smiješe i kada spavaju.

Nadimke im dade jedna baba iz komšiluka, ne znajući za Stanlija i Olija.

I stvarno, bili su skoro isti. Jedino što je ovaj prvi bio duži a ovaj drugi širi.

Radio tada na primorju, oni čuli i došli. Bili su komad satariji i dva komada luđi.

Uskočiše u majice i šorceve i pođosmo.

– Moramo li svi da se skidamo?

– Morate, ako hoćete da gledate!

– Skroz!?

– Skroz..

– Jesu li svi goli tamo?

– Svi, osim konobara i mene.

– Što tebe?

– Pa... zabranjeno je nama odavde, samo stranim turistima.

Vas ću nekako proturiti.

Niko vas ne poznaje, vi samo ćutite, šetajte i razgledajte.

Oni se počеше skidati a ja utekoh u obližnji bar, da me ne potresa prizor.

Ređajući prazne krige ispred i uživajući u hladovini,  
primijetih u daljini kako se gužvaju ljudi.

Otrčah da vidim šta je.

Desetak golaća ubečilo u njih.

Došao i stražar i ubjeđuju se.

– Ne možete da nosite to po plaži! – više ovaj.

– Ali mi smo iz nudističke milicije! – odgovaraju oni.

– Ma daj , ne sprdaj se! Miči to odmah!

Gledam ih..

Jedan go ko' pištolj, a drugi opasao kaiš iz gaća i stavio  
pištolj za pas.

Kod Olija se i ne vidi ništa od stomaka.

A ovaj ućastrio dvije cijevi!

Pokušavam da ispeglam stvari.

Objašnjavam da ga je slučajno ponio i da nije imao gdje  
da ga ostavi.. da su prvi put na nudističkoj plaži.. da su mi to  
rođaci sa sela..

Obukoše se i krenusmo ka izlazu.

Stanlio zastade i dobro se zagleda u jednu bez gaća.

– Ajmo, brate, da nas ne opominju više.. Dosta mi je  
blama za danas.. – požurujem ga.

A on stoji, i gleda u nju ko dijete u poslastičarnicu..

– Šta misliš? – veli..

– Kakva li je kad se obuče..

Ulcinj, avgusta '89

## ŽELJA

– Šta bi uradio da dođeš do nekih jačih para? – upitah ga onako, niotkuda, uz jutarnju rakiju.

– E vidiš, odma' bi' kupio kamp-kućicu sa prozorom na nebo. – odgovori iz mjesta, i pravo da ti kažem iznenadi me.

– Posadio bih je na ono brdašce iznad jezera. Ono sa pogledom na zalazak. Znaš ono, đe je nekad bila Jaguvarova kuća.

- Kako ne znam, visio sam tamo svaki bogovetni dan, sve dok je nisu makli.

A s kakvim prozorom reče? – upitah, znajući na kakav misli, ali ne znajući zašto.

–E, vidiš, s onim što na plafon stoji. 'Oću da gledam zvijezde kako se žare i tinjaju uveče kad legnem!

'Oću da posmatram kišu kako mi dolazi u susret!

'Oću oblake da pratim dok se gužvaju i guraju.

Dosta ćemo proves' pod zemljom kad odemo na oni svijet.

A neba je uvijek malo.

E, vidiš, bila je njegova uzrečica kad hoće nešto važno i jako da kaže.

Zagleda se u čađavi zid kao da je prozor kroz koji vidi sve to, i nastavi da opisuje.

– I kupio bih kokota. Onog malog, šarenog.. kikireza. Oni su ti kao i mali ljudi.. grlatiji, otporniji i kočoperniji. Budio bi me svako jutro. Radio na baterije, pod obavezno! I to onaj što na srednjim talasima zviždi po svu noć.

Uze da mota duvan i primijetih kako mu se podižu krajevi usana.

I onu njenu sliku bih ponio, da je završim tamo.

Znao sam zašto, i ne pitah više.

Zapali cigar, povuče nekoliko dima i zamagli čitavu prostoriju.

Oči mu se napuniše suza.

– Odoh, zovu me. Moram da radim!

‘Aj fala ti..

Trčeci jutros pored potoka zastadoh na krivini da uhvatim dah, i iz jedne barake pokrivena limom i auto djelovima čuh pijetla i sjetih se ove priče.

Možda je vrijeme da i ja nabavim jednog.

## VAGA

- Hejj..
- Čao.
- Jesi li ljut na mene?
- Imam li razloga?
- Ne znam.
- Ni ja.
- Voljela bih da malo prošetamo.
- Za kad ti to treba..
- Za odmah.
- Eto me, vidim te..
- I ja tebe.
- Aj, gledamo se.
- Pa, da.
- Šta pa da?
- Pa gledamo se zato što se vidimo.
- Vucaj se dolje da te zagrlim, i neka ti priče.. moj filosofe!

## NAFTAŠ

Let je bio sjajan.

Vraćam se u svoju zemlju posle duže vremena. Vidim zaliv i sunce koje se od površine odbija na sve strane.

Iz novog i tek raspakovanog aviona sjedam u retro kočije i hrlim brdima.

U sredini ja, i gospođa sa djetetom preko puta.

Još nekoliko putnika u prednjem dijelu i jedan u loži, pozadi.

Vremešni vozač, muzejskog primjerka, se svako malo pridiže i druka da bi prikočio, pravdajući se novim paknama.

Novo, na ovoj nakrivljenoj tvrđavi može samo da bude ona oranž jelnica koja se vrti i dere okolo na vanilu, pomiješana sa snopom izbljedjelih trouglastih zastavica raznih timova i država, od kojih danas pola ne postoji. Znae one što su kapiteni mijenjali prije početka meča?

Nemojte mi reći da ne znate..

Ako zanemarim učestalo širenje zenica u krivinama modernog puta iz doba austro-ugarske, pokvarena sjedišta sa zanitovanim pepeljarama, koja moram da pridržavam rukom, i namrgođenog vozača sa zalijepljenom cigarom na donjoj usni, mogao bih reći da se osjećam sasvim prijatno.

Negdje na pola puta do cilja, pojavljuje se miris benzina niotkuda i lagano prelazi u vođsto. Vanila posustaje a benzin pravi sve veću razliku.

Postaje čudno.

Žena s djetetom me moli da pođem do vozača i da ga pitam šta se dešava.

E, da, jesam li vam rekao da ni jedan prozor ne može da se otvori.. Zakovani, isto ko' pepeljare.

Prilazim mu pridržavajući se za masne šipke.

– Majstore, izvinite..

Odmjeri me s podignutom obrvom, jakajući se sa velikim bijelim volanom.

– Ne stajemo niđe prije stanice! – reče, ka' da mu je milo što ima tu moć.

– Benzin se pozadi osjeća sve jače i jače.. ne možemo da dišemo.. malac i gospođa povraćaju i mole me da vas obavijestim i pitam o čemu se radi. Bojimo se da se nešto ne zapali.

I dalje mu ona cigara dimi i visi.

– Benzin, veliš.. Momče, ovo je naftaš.. I nema autobusa na benzin. Osim u Rusiji. – reče sad pomalo podrugljivo.

– Odstupih nazad kao od sveca. Vraćajući se na svoje mjesto primijetih onog u loži kako pogleduje put mene i pretura nešto po kesama.

Stadosmo u sred ničega. Onaj s kesama se pognute glave provuče između nas ko ker kroz rosnu travu, procijedi nešto vozaču i nestade.

Nestade i mirisa benzina.

Povezujem ko' inspektor Derik.. Znate onog s kesama, ali ispod očiju?

Nemojte mi reći da niste gledali tu seriju..

Dakle, čovjek je kupio gorivo za motornu šegu, sipao u plastične boce, i neka je puštala. Evo i trag koji vodi do njega.

Riješen slučaj.

Rasterećenih pluća posmatram krajolik kroz zamazan prozor. Što će mu šega? Samo golet i rijetko šiblje debljine palca.. nigdje jednog-jeditog stabla.

Možda je ubica, ko' onaj u Teksasu..

Približavamo se civilizaciji.

Vala kad si njemu i meni ćeš..

– Majstore, možete li mi stati da izadjem kod kružnog, značilo bi mi da ne mlatim s kuferom..

Klimnu u znak odobravanja.

– Će ti je?

– Pozadi, u škafu.

Gužva na ulazu u grad. Kolona auta sporo napreduje. Blizu smo.

– Slušaj me dobro, kad ti kažem: iskoči, ti otrči pozadi. Ja ću usporiti, jer ne smijem stajati. A ti otvori i izvuci torbu.

Ovaj me zeza.. pomislih u sebi.

– Slobodno ti.. - nastavlja, primijetivši nedoumicu na mom licu.

Iskačem, trčim, otvaram, uzimam..

Ode.

Ne zahvalih se vozaču-kondukteru-vladici..

Ni u ruku ga ne poljubih..

A mogli smo bućiti, pa da pišu novine o nama..

Samo da se onaj ćik odlijepio.

No, nije..

Srećom!

## SPARUŠENI LJUDI

– Molim te, nemoj zaboraviti da zaliješ cvijeće! Malo vode i ove tečnosti. To je samo nekoliko dana. Aj', ljubim te!

Nije to bilo nikakvo cvijeće, već samo neki zeleniš koji je prekrivao stakleni balkon i pogled na planiski masiv u daljini.

I taman da malo odmorim od krkačine i tarabljenja.. Da se malo obnovim za sledeću turneju po njenom krajoliku.

Kupiću koju boca Australijskog Absintha, spremiti ga na češki način, zagrijati pojačalo, staviti neke moje ploče i putovati kroz etar.

Pržiću zatop go, umazaću se kožjim sirom, skakutaću po stanu ko tifusar u transu, pišaću po dasci, bacaću prljave čarape đe stignem, gomilaću posuđe, mirisaću njenu posteljinu i biće mi šajno.

Dosadi brzo i zatop i absinth i metal.. i ostah da ležim na krevetu čekajući da dodje.

Dan D.

Ona se vraća u našu jazbinu.

Malo sam pomeo krupni otpad i dlake po toaletu, da ne vrišti čim uđe. Podigoh noge na ogradu i zagledah se u sparušeno zelje.. Auhhh! Priskočih u pomoć ne bi li imalo živnulo.

Gotovo.

Ravna linija.

Kao i ljudi.

Trebaju svakog dana po malo ljubavi. Po neki zagrljaj. Poljubac.

Inače se sparušē i svenu.

Baš kao i ovo cvijeće.

Stresoh se.

– Morena, gdje si? (zovem je)

– Stigla! Uzeću taksi.

– Ni slučajno! Eto me!

Šedam u auto i usput svrćem da joj kupim pitu od heljde  
i sok od brusnice.

Voli ona to.

(pisao pljan i iskren..prashtajte na gram. greškama.)

## TRKA

– Ovo što vidite je nešto najbolje što se može pojesti iz Norveških mora. I sve je juče ulovljeno! – ljubazno naglasi zlatokoso stvorenje porcelanskog tena i blještavih zuba.

Obilazim dugacki sto u nadi da ću pronaći nešto što nije iz vode. Dolje ispod jaguari, mustanzi, poršei i ostala živina na četiri točka.

Gore ljudi, ja i terasa sa pogledom na more.

Gospođa u štakama predlaže da probam neke komade sirove ribe. Miris je intenzivan i neprijatan. Čapra joj se šakti i preliva na suncu.

Nečujno podrigujem.

– Ova riba se lovi samo na velikim dubinama, i veoma je rijetka. – reče ponosno.

Ne znaš ti iz kojih dubina ja dolazim gospođo.. i koliko sam rijetko stvorenje. Odgovorih joj u sebi.

– Hvala, kasnije ću!

Prvo mi treba alkohol da mi malo otupe nepca i otepavi jezik, pa ću onda da navalim.

Ne kapira moj tečni svingliš.

Ništa ovdje nema za mene, osim možda one čokoladne što se uvija i kikoće, zagledana u ispeglanog gospodina s roleksom.

Nemam ja enzima za varenje ove hrane. I previše je sve to otmeno za moj ukus. Za mene je prženica, priganica, pita, pasulj.. i pastrmka praznikom..

Vidi, vidi.. sve ovo počinje sa P!

Pa čak i Pi! za ova polu-živa morska stvorenja.

Spazih pocinčani kazan pun piva i leda na kraju stola.  
Zaređah nekoliko. Pa još koje, da utvrđim gradivo.

E, sad sam spreman i da umrem ako treba, i već mogu da krenem u avanturu probanja neprobanog.

Sjedamo za sto.

Sve je bijelo i čisto.

Smiješim se na silu okruglom tipu s bradicom preko puta jer se i on meni smješka.

Između njega i mene gomila rakova i instrumenata kao da smo u opracionoj sali. Tu su kliješta za lomljenje kliješta, jake pincete za čupanje i odvajanje drača, krive kašike za vađenje staklaste mase iz šupljih krakova, šiljavi nožići za čopljenje mesa..

Ovaj preko oblizuje se ko' vuk kad sretne magarca u šumi, pa sve poskakuje od sreće.

Gledam ga i nevješto kopiram. Opet mi se smiješi. Ako me dotakne nogom ispod, svu ću mu vanglu na glavu izručiti!

Čuje se zveckanje tanjira, krcanje kostiju i mljackanje zadovoljnih gostiju.

Jedem i krišom bacam mački ispod stola ono što ispljunem.

Neće da okusi.

Malo-pomalo nariljah se ja plodova mora.

Dan je pri kraju.

Pozdravljamo se sa ljubaznim domaćinima.

Vozimo se put grada.

Osjećam pobunu u stomaku.

Start je sve bliže.

Gusto i napeto.

Dolazimo ispred zgrade.

Počinje trka..  
Prvi iskačem i jurim gore.  
Usput se raskopčavam i bacam stvari po stepeništu.  
Ulijećem u stan spuštenih gaća. Sekunde odlučuju!  
Prolazim kroz cilj.. tijelom kidam dugačku, bijelu traku..  
sjedam.

Pljaaaasss!

Analni orgazam uz blažen osmjeh.

Rolne toalet papira razbacane okolo.

Hujc!

Imao si sreće ovog puta, kauboju!

Šta misliš da si u punom autu..

Mamakse!!

## DRUGA JE PRVA

– Ja vas molim da uđete i budete moji gosti! Biće mi čast da popijete nesto na moj račun! Vidio sam vas ja prije, dok ste ovuda prolazili.. – ponosno pokaza prstom na kameru iznad.

Objašnjavamo da smo došli naobdan da se malo isunčamo i osolimo i da nemamo puno vremena za šednik, ali on nastavlja da navaljuje.

Nas četvoro se pogledom dogovorismo da siđemo dolje i ispunimo želju kockastom tipu.

Taman bijasmo završili srednju i noćni klubovi bijahu nepoznanica za nas. Znali smo samo da ih ima nekoliko u čitavom regionu i da nemamo para za takva mjesta.

Ali podne je; klub je prazan a vlasnik je bivši komšija mog druga. Ku' ćeš bliže!

Vani bijaše sunce i vrućina, a u ovom opremljenom podrumu mrak i svježina. Sunder Bob se izgubi negdje.

Dode konobar, mi poručismo neke koktele po preporuci gazde, te i ovaj nestade, klanjajući se do zemlje.

Kakav servis!

Svjetla u boji počеше lagano da se vrte i razbijaju mrak, muzika se pojača, a mi čak i zaigrasmo.

Krenu neka para da šiklja sa strana, te nam malo pokvari ugođaj.

Sad je već bilo zagušljivo kao u hemijskoj čistionici.

Vratismo se za sto.

Vidimo njega kako se probija kroz maglu.

– A? Kako vam se čini ovo? Sve je iz Italije. Ovo sam zbog vas puštio. Dodite večeras pa ćete da vidite kad sve odvrnem do kraja.

– Ona vlaga popadala po nama, kosa nam šljonula, majice prijenule, pa izgledamo ka' da nas je dobar pljusak negdje uhvatio.

– Ma, sjajno! – povikasmu u glas.

– Znam, bogami! Ovo je najbolja diskoteka na Jadranu. Koliko sam samo uložio u sve ovo.

– A reci nam, što je na onom stolu cvijece i šampanjac?  
– upita ova sa mnom.

– Ee.. – reče nekako sjetno.

– Za tim stolom je sedio jedan poznati talijanski mafijas..  
Kakve je napojnice samo ostavljao..

– Pa đe je sad? – trgnu ga iz sna ova moja.

Čepam je ispod da ne pita više, već da dovršimo piće i brišemo na plažu

– Nažalost, ubili su ga.. I ja, iz pijeteta prema njemu držim stalno bocu najskupljeg šampanjca i buket svježeg cvijeća. I više niko ne može da sedi za tim stolom.. – iskrivi čudno obrve i uzdahnu.

– Nego, šta ćete piti?

– Već smo popili, hvala puno.

– A, nee, to je vaša tura. Ja čašćavam drugu, kao što sam obećao!

Osjetih muljanje u želucu kao pred iznenadni kontrolni iz fizike.

Svi se pogledasmo.

Račun sa bezbroj cifara ležao je ispod pepeljare.

Povadismo iz džepova sve što smo imali, platismo i izlećesmo napolje.

I ne popismo onu njegovu drugu turo.

Srećom, imali smo nešto grickalica što smo ponijeli za puta i goriva za nazad.

Vraćamo se, kad na jednoj krivini iznad, njegova reklama.

– Stani, života ti, ođe da nešto obavim! – povikah.

– Ajde, al' nemoj čamat!

Vidio sam jutros neku farbu za felne, kad smo ubacivali rančeve, i uzeh je.

Popeh se na stijenu i čitavu reklamu mu isprskah sivom bojom..

– Jebala te druga tura!

I tvoj podrum s parom za peglanje!

Smiju se.

Miriše prosuti Smoki po vrućim sjedištima.

Čuju se zrikavci, dok se naš Citroen lagano ginga i grabi kući.

Prstima joj vrtim kosu.

Zaspa mi u krilu.

## PERNATA

- ‘Maćinee!
- Ajde, ajde!
- Gud jutring, jesi se naslipping?
- Jes, of skroz!
- Ne mogu da uđem, koja ti je šifra na kapiju? Vazda je zaboravim.. (Zezam ga.)
- Smrt fašizmu sloboda narodu! Sve velika slova. (Čujem ga, smije se na sav glas.)

I tako svaki put.

Ispred njegove kuće prolazi džada prava ko lenjir. Ranije su tuda jurili auta. Ali, ko da se neko namjeno šetio da posada ležećeg policajca desetak metara prije, kako bi ljudi mogli da uspore i vide veliku crvenu petokraku na metalnoj kapiji.

Atelje je bio odmah lijevo. Malena soba sa visokim plafonom, prepuna priča iz prošlih vremena. Na stotine portreta naslaganih okolo, tirkiznom kredencom u jednom, i Brozovom bistom u drugom ćošku. Radio lampaš sa gradovima ispisanim na prašnjavoj skali.

Štafelaj u sredini.

Sve miriše na boje, duvan, i prženu kafu.

- Znaš da si jednog sinoć častio sliku? – rekoh.
- Kako?
- Lijepo, bogami. Čovjek kupio Ljepin portret, i kad je kasnije slučajno okrenuo, sa druge strane našao prelijep pejzaž!

– Ih! Dešava se to meni. Dobijem inspiraciju u trenu a ne bude slobodnog platna, i obrnem neku i krenem da slikam.

Tako se desilo jednom mom velikom prijatelju, poznatom slikaru.

Došao neki bračni par kod njega da kupi sliku. Dugo su birali i napokon se odlučise za jednu.

– Koliko košta?

– Hiljadu maraka.

– I kako je dodirnuše, ona pade i prevrnu se. Sa druge strane bila je druga slika.

– A ova? Koliko ova košta? – upitaše iznenađeni.

– Trista maraka.

– E, nama se ova sviđja. Uzećemo ovu!

– Ahahahaha! Pa je li im je prodao?

– Pa nego što. Pa nek pazi slijedeći put! Nego, uradio sam jednu za tebe, da te častim.

– Mnogo je to.. zarumenjeh ko dijete pod temperaturom.

– Je li sa dva lica? – našalih se.

– Nije, provjerio sam. Ha-ha-ha!

Otpakovah je tek kad dođoh kući.

Prepoznah njena uska stopala i tanke gležnjeve.. taj mali zakofrčeni nos.. kosu..

Vjerovatno je pročitao onu moju priču.. A možda i nije.

Ko će ga znati.

Nikada ga nisam pitao za to.

A i zašto bih.

Ne mogu slikari biti loši ljudi. Nemaju kad da se pokvare.

Ta stalna borba sa platnom, emocijama, i četkicom kao mačem.

Izvrnu ti dušu ko šubaru a onda je zakače na zid da je drugi gledaju i da joj se dive.

Sjetih se jedne zime, nje, i pernate jakne sa dva lica.

Otkopčao bih je, prigrlio unutra, i kao gugutku dugo držao u njedrima na promrzloj klupi.

## ODABRANI TRENUTAK

– Dođi večeras, da probaš nešto što nisi probao! I ponesi aparat da napraviš koju fotku, ako ti nije mrsko!

Dolaze neki komičari i biće puno.

– Pristah. Trebalo mi je malo oduška posle dugog i bolnog raskida. Malo smijeha, pića i držanja za šank. Dobih i zagrljaj od njegove djevojke. Niko se ne grli ko ona! Stegne te i drži, pa te ljulja u stranu sve dok se sam ne otpučiš. I bude ti lakše.

Znala je sve.

Prošlu noć sam polu-pijan recitovao njene poruke naglas ljudima u jednoj kafani. A onda sam zaždio telefon u furunu.

– Probaj, i kaži kakva je!

- Uhh.. pa ovo nije loše! Uspi još jednu, da pogodim od čega je!

Što sam više probao, sve manje sam znao.

– Aj', reci, od čega je ovo čudo!

– Od lješnika. Italijanska rakija od lješnika.

– Brk mi se rastegnu, ni da ju je Francëska Delera pravila lično.

Bijaše krcato. Mahom mladařarija. Red priče, red smijeha. Aparat nisam palio.

Bilo mi je.. dobro i bezbolno. Anestezija je radila posao.

Ovi završiše. Muzika se gasi u minut. Neprijatna tišina uzima mikrofona. Djevojke se pakuju i popravljaju šminku. Muškarci grabe poslednji gutljaj piva pred spavanje.

Dvojica se guraju da uđu. Izgledaju naoštreno i kao da traže svađu.

– Ne radimo, momci! Nova pravila! – govori vlasnik.

– Ma, pušti me! Oću da joj kažem! – Otima se ovaj prvi ovom drugom.

Svi gledamo u njih i čekamo šta će se desiti na sceni broj dva.

– ‘Ajmo neđe drugo.. vidiš da ljudi zatvaraju! - više ovaj trezveniji i vuče ga za rukav.

– Samo da kažem Snežani.. Moram..

– Sad svi kapiramo donekle priču i čekamo.

– SNEŽANAAAA! JA VOLIM TVOGA MUŽA!

Muk.

Pa onda – aplauz i smijeh. Veći, nego ijedan na predstavi od prije.

– Ahahagagah! Bra’o ti ga majstore! Ahahahah! Svaka čas’, murašu! – više neko iz publike.

– E, neka si joj reka’! – dobacuju i dalje.

Ovaj se seku’darno otriježni, okrenu nazad i uteče u mrak.

– Šta bi ovo, bratoo? – upita me jedan začuđeno, vjerovatno kao najstarijeg u prostoriji.

– Pojma ti ne znam, prijatelju.. Ja sam ti samo doša’ da tražim dijete. Ostaje do kasno svaku noć, pa me strah od ovakih, evo..

## BROJAČ

Mitar je bio čovjek sa sela. Zgodan, rumen, pošten i naivan.

Gara je bila gradski lik, opuštena, duhovita, ne mnogo lijepa ali magnet za muški rod.

Kafana nije imala ime ali smo je zvali Garin žbun.

Prostorija je bila mala i uska, nalik na špajz, u kojoj je jedva stalo nekoliko stolova, gajbe kao pomoćna sjedišta, furuna, uski šank koji je više ličio na govornicu i začupana tapiserija u pokušaju, sa likom Josipa Broza iznad.

Dovoljno je bilo da uđe nekoliko osoba i da kafana bude puna.

I kad bi se potegla neka priča, svi bi kretali u raspravu, ticalo ih se to ili ne.

Sijevale su varnice iz Garinih očiju dok bi njihala bokovima oko stolova, prosipajući svoje sokove.

Jedna od njih odskoči nekako i zapali Mitrovo srce.

I eto ga svaki dan tu, mazi flašu i ne odvaja pogleda od nje. Kad treba da plati daje joj novčanik i ona sama uzima koliko joj treba a on opijen njom i pivom samo se ceri i gleda je.

I tako, iz mjeseca u mjesec, od plate do plate, sve dok jednog dana ne skupi hrabrosti da joj otvori dušu.

– Znaš, rapitivao sam se za tebe.

– Da.. I?

– I čuo da si ti jedna fina djevojka. – nastavi priču, uzimajući vazduh svako malo, kao da roni na dah.

– Da, da.. Jeste. – odgovara ona nezainteresovano gledajući u plafon i rastežući žvaku prstima.

– I da si iz jedne dobre i poštene familije!

– Sve ti je to istina. – odgovara ona.

– I da nisi imala više od tri momka! Za mene djevojka nije djevojka ako je imala više od tri momka!

– Gara diže u vis pet prstiju kao da zove piće u sopstvenoj kafani, sad već okrenuta leđima i vidno nezainteresovana za njegovu priču.

– Pet! – više na glas namigujući ostalima.

– Peeet!?! Pa dobro.. pet..

Čitava kafana se smije.

– Stavi još nulu! – dobacuje neko iz ćoška.

Mitar izleće napolje ko oparen.

I još ga nema, otad.

Ostao mu novčanik.

Prazan.

## OGLAS

Stropoštah se niz stepenice i uletjeh u auto.

Bio je to kraj mene i nje.

Ne mogu da dišem.

Noć je maglovita i kiša nemilosrdno tuče po tankom limu i umašćenim staklima. Iz trulog i razvaljenog oluka ispred, kulja bujica i kao vatromet u tankim mlazevima prska na sve strane. Zagledah se na tren i nekako prepoznah sebe u njemu.

Okrenuh ključ i ne čuh ništa. Zašto baš sad.. Znao sam šta je; dešavalo se to i ranije. Samo je trebalo da izađem, otvorim haubu, pomjerim klemu na akumulatoru i odjurim u mutnu noć.

Ali nemam snage. Sad samo hoću da me nema, da nestanem. Nekako se sakupih i izletjeh vani. Ali ubrzo osjetih da mi sva ta voda po obrazima godi, da treba da iskisnem i da ne treba da žurim.

Završih. Morah se okrenuti prema gore. Poslednji put. Gledala me iza razmaknute pristaklice.

Bio sam skroz mokar i nisam siguran da li sam plakao. Još jednom prođoh ispod vodopada da slučajno ne ostanem negdje suv, uđoh u auto i nestah.

Dok nijemo jurim jedva vidljivu bijelu liniju i slušam jednolično škripanje potrošenih brisača, sjetih se kredence kod tetka. Tog tirkizno-plavog čuda.

Bilo je puno magičnog u njoj ali me je od svega najviše privlačila prepuna fioka Večernjih Novosti.

Svaki dan bi ih kupovao. Morala se pročitati svaka strana, a onda bi od ruke do ruke kružile po komšiluku sve dok ne bi dobile od svakoga po neki pečat – odgriznut ćošak, otisak od tacne za kafu, razne švrljotine, brojeve, sitne crteže..

I nisu one bile samo za čitanje. Služile su mnogo čemu; da se umota boca rakije, slanina ili jaja kada se negdje nose; da se ukoriči knjiga; da se patos zaštiti kada se kreči; da se napravi kapa i glava zaštiti od sunca, da se podloži šporet i još mnogo toga.

Bijah isuviše mali da bi me interesovao kompletan sadržaj, ali mini strip Porodica Tarana bio je ono što je privlačilo moju pažnju.

I još nešto.

Ne znam zašto, ali volio sam da čitam oglase. Te sićušne, lične objave, sa šifrom..

Sjećam se dobro jedne rečenice koja se kao šablon provlačila veoma često: Penzioner, situiran i dobrog zdravlja traži ženu sličnih godina i blage naravi radi druženja i braka. Šifra (beograđanin).

E, ovo blage naravi se toliko puta ponavljalo i nije mi bilo jasno zašto.

Imala je sve.

I ljepotu i pamet.

Bila je sjajna.

Ali narav..

Sledeći put biram narav.

Naravno, ako uopšte bude sledećeg puta.

Kiša se umiri i nebo se izbistri. Umorni brisači i dalje su grebali po suvom staklu.

Uđoh u svoje staro skrovište i pokrih se jorganom.

Zaspah mirišući njen parfem.

## KRCKANJE LEDA PETOM

Obožavao sam taj sport ko dijete..  
Što više smrznutih lokvi polomiti a da noge suve ostanu.  
Probah.  
Još sam u formi!  
Ninža pobjeđuje.  
Priznajem poraz. Hladno je baš.  
Idemo kući na vruć čaj.  
Ujo časti.

## PRIZNANJE

– Aj ispričaj nam, života ti, kako si se oženio! – povika neko iz vesele gomile.

– Ajde, ajde! – pomamiše se i ostali.

Bijaše neko čudno vrijeme. Reko bi čovjek – grdno.

Ali nije.

Barem je smijeha bilo.

Fabrika došla pred krepac ,pa ionako male plate kasne mjesecima. Iz menze odavno hrana ne miriše, ostali samo isprevtani kazani i polomljene klupe ispred, kao podsjetnik da se tu nekad jelo.

Hrana se nosila od kuće, šta je ko imao.

U raskrojenu krajku domaćeg hljeba stavljali bi ono što bi se zateklo; parče sira ili slanine, kriška zatopa, komad mesa od jučerašnjeg ručka, ili, ako su kakvi praznici bili, kašika ruske ili pola štapa čajne.

Radilo se punom parom, pomagalo i dijelilo skoro sve.

Visoka ograda je bila svuda okolo i imala je tajni prolaz za koji su svi znali.

Tik uz rupu bila je šupa.

U šupi pivo, kuvana jaja i neguljeni kikiriki.

I vazda neka priča.

Bila je to neka mješavina kafane, restorana i pozorišta.

Meni se nikada nije mijenjao ali je zato pozorišni program bio raznovrstan.

– Kako se ti tako lijep oženi onako grdnom ženom, časti ti!? – upita opet onaj isti.

– Evo kako. Dogovorili se mi da izađemo. Ja – ni dozvole ni auta. I jedno veće ukradem ujaku fiću i pođem po nju.

Još se ne bijah omrsio i ponadah se da će mi se posrećiti.

Ona bijaše malo starija i komad iskusnija.

– Hoćemo li se mi čitavu noć ovako voziti? – upita.

Ja ni jedne.

– Parkiraj to neđe, pa da činimo nešto!

Ja bez pogovora poslušah, ko đak učitelja.

I krenusmo da se čupamo. Ja vas ustreptio. Upro ko june..

– Čekaj, čekaj! Polako. Moram nešto da ti pokažem prije nego što se zaulufamo.

Ja se umirih.

Lagano zadiže suknu, zavrnu gaće i uperi prstom.

– Vidiš li ovo?

– Vidim.. – jedva procijedih.

– E, upamti sad dobro! Ovo imam samo ja, i više ni jedna na svijetu!

Nemadoh kud.

Povjerovah joj i oženih je!

Svi se valjamo po patosu.

Zove nas neko da požurimo.

Došao direktor.

## ŠERPA

Nisam mogao više da dozvolim da me gledaju takvog. Svaki raskid je bolan ali ovaj je bio više od toga.

Pođoh do babe na selo da spasim ostatke sebe.

Ne želim više da se natapam alkoholom. Ješću zdravu hranu i piti vareniku, da ove bolne džigarice malo povratim, i mutne misli probistrim.

Tako i bi. Sve dok me jednog dana neki rođak ne pozva da idemo u obližnju kafanu.

– Ima sjajna pjevačica. Nećeš zažaliti!

I nisam. Bilo mi je lakše. Opio bih se i ona bi nestala iz moje glave. Barem do jutra. I glavobolje. I tako bi dani jurili jedan za drugim.

Sišao bih uveče dolje, zapio se, zaboravio je, pošao kući, večerao i zaspao.

Baba bi legla ranije. Ostavila bi šerpu sa jelom na šporetu, da bude toplo kada dođem.

Ćutala je. Znala je sve. I zašto sam tu i zašto pijem i zašto je toliko volim. Sve je ta mudra starica znala.

Jednog jutra konačno prozbori.

– Moram da te pitam nešto, sinko.. Kako si u stomaku ovih dana? Za glavu te ne pitam, znam da nisi dobro!

Trgnu me to pitanje.

– Dobro. Što me to pitaš?

– Pa zato što u zadnje vrijeme ne jedeš večeru koju ti ostavim.

– Kako ne jedem? Pa svaki put se nabrišem.. sastruže me rakija pa navalim na šerpu..

– Koju šerpu?

– Onu plavu, sa tufnama..

– U onoj kuvam splačine za krmad. Kako, moj sinak, možeš to da jedeš? Već nedelju dana krmadima dajem tvoje a ti jedeš njihovo. Otrovaćeš se!

Đed je često stajao na tom mjestu. Iznad prozora sa pogledom na brdo, na drvenoj polici bio je radio. Stari lampaš tinjao je u mraku dok bi ispuštao zvukove koji su se čas gubili čas vraćali.

– Imam uskoro autobus. – rekoh, prelazeći prstom preko uramljene fotografije na zidu.

– Ako moraš, dobro!

– Moram..

– Srećan put, sinko! I čuvaj se splačina.. u svakom obliku! Zagrlih je i poljubih.

## OKO

Banuh u sred rasprave.

– Komšija, ja stvarno ne znam više šta da radim! Vaša djeca su tako nemirna, svaki dan neku štetu naprave! Posebno onaj mlađi! Juče mi je prekinuo žicu za veš i njom uvezao psa, prije neki dan išarao čitavo auto kredom.. ako se ovo nastavi, ja ću morati..

– Nećete ništa morati, komšinice! Ja ću to riješiti jednom zauvijek! Nećemo vas više uznemiravati! – reče tiho, uz vještački osmijeh, a onda se iznenada namršti i prodra.

– Ženooo! Će je ono dijete!?! Zovi mi ga odma! I donesi mi nož! Sad ću ga zaklati! Ne mogu ja više ovo da trpim! Ne mogu!!!

Žena ćutke donese nož.

Komšinica izbečila, ne mrda.

– Nemojte komšija, molim vas!!!

– Ma oću, ovoga mi dana!

– Slušajte, možda sam ja malo pretjerala, nisu oni tako loši.. djeca su to.. izvinite.. moram ići.. hvala na kafi.. – i izleće iz kuće.

On sa ludačkim pogledom i nožem stoji kod vrata.

Ja ni jedne.. neprijatno mi..

Odjednom oboje prasnuše u smijeh.

– Ha-ha-ha.. Neće više dolaziti. Ha-ha-ha.. Kakav sam bio? Dobro je ovo ispalo, a?

Nabacih kez, kao slažem se.

– E, sad, rođače, da jedemo, pa za satelitsku!

Desetak kilometara od njih nalazio se buvljak. Najveći! Sve je tu moglo da se kupi. Dolazili su ljudi sa svih strana da kupe što im treba. Prodavnice bijahu prazne, ali na buvljaku ima sve.

Prvi put sam tu. Ogroman, pokriven najlonom, ko bazar u Kabulu.

Gazeći žitki glib bijelim teniskama vucam veliki metalni tanjir. On, u gumenim čizmama, nosi omanji paket. Iskustvo.

– Ođe ti je oko i risiver. Nemoj da ti ispane neđe! Bez oka, ništa!

Ja glibav i srećan.

Vežemo veliko okruglo čudo na krov stare Dačije.

Vozi me na autobusku. Priča glasno.

Uz put svako malo svira i pozdravlja. Da ne slažem, jes' dvajes puta!

– Pa ti poznaješ sve ođe! – konstatovah glasno smiješeći se.

– Ko poznaje? Ne poznajem nikog.

– Pa zašto sviraš svakome? – upitah, onako logički.

– Prije neki dan mi jedan s autom svirnu u prolazu.

Vjeruješ li mi da sam se čitav dan mislio ko je bio. E, zato sviram.

Gledam ga zbunjeno.

– Pa da vide kako mi je! Neka se i oni misle ko je bio!

Stojim pored zadnjih vrata i pridržavam tanjir. Autobus pun. Neki se ljute. Gledam u braon patike.

Smijem se naglas.

## BILJEG

Mračno zimsko jutro i prijatan ženski glas.  
Žmurim i slušam.  
Čekam da završi, da zamutim kafu.  
Ugovorismo sastanak i odmah krenuh sa pripremama.  
Uzeh poklon-ogledalo koje uveličava, naočare za blizinu  
i lupu za fine radove.  
I brzo se pokajah.  
Oči sitne, upale, podočnjaci krupni, vise, dlake udarile  
iz nosa i ušiju ko trava u tropima.  
Sijedih čak i na trepavicama i obrvama..  
Po licu duboke brazde.  
Mozak s kosom koji priča.  
Nije mi ovo ništa trebalo.  
Sve se nekako neprimjetno prosulo..  
Staraš, prijatelju!  
Je li ti to poznato?  
Skoćih ko oparen i zgrabih bocu petice.  
Navedoh i dobro povukoh. Pa još jednom, da mi što brže  
otupe čula.  
Ali kako?!  
Mislio sam da to sranje sporije ide.  
Razbacah sve.  
Ma briga me!  
Idem ovakav. Neću se ni tuširati.

Sprej za suvo pranje kose, jak roll-on za ispod pazuha i dosta.

Uvijala se ko lijana uz kovanu ogradu i popravljala šminku. Restoran bijaše uzak, dugačak i pun. Dva reda stolova na dva sprata. Za svakim stolom po par.

Cmaču se, njuškaju i ćućore.

Dugačka noga u štikli i mrežastoj čarapi izvirivala je ispod haljine. Trebalo je da je fotografisšem, da dogovorimo datum i detalje.

– Čao! – uzviknu i mazno pruži mekanu šaku. – Čekaj, čekaj, pa mi se znamo.. – reče tiho.

Stajao sam nijemo pred njom. Izgledala je kao što je i mirisala. Previše slatko i ženstveno!

Bezuspješno sam se trudio da sakrijem uzbuđenost.

– Kako me se ne sjećaš? – nastavi. – Zabavište u onoj maloj oker zgradi...

– Pola vijeka..

– Šta pola vijeka? – ponovi i razvuče usta pokazujući dva reda bijelih dirki iz paka.

– Pa toliko ima otad.

Smije se.

Bijah pripit i bi mi svejedno. Ne volim da vozim u rikverc. Vrat me ušine.

Poručismo još jednu bocu.

Samo da ne budem sam ovo veče.

Moliću je.. preklinjati.

Trebao mi je neko da priča a ja da ne slušam.. da legne prije mene i ugrije taj hladni čaršav koji se kao suvi led lijepio uz moju kožu. Neko živ. Neko topao.

Bila je kraljica a ja pajac.

Bila je koza, ja prčevit jarac.  
Dirala me je bosom nogom. Duvala mi dim u lice. Sve mi  
je radila a ja sam se glupirao.  
I legosmo.  
Bila je sočna ko jeribasma!  
Sokovi bi prštali na svaki ugriz.  
I sjetih se nas.  
Bijasmo djeca.  
Imala je taj zeleni, skoreli biljeg iznad gornje usne.  
Pustila bi da joj slina visi, da se rastegne do tačke kidanja,  
a onda bi je naglo povukla nazad, ušmrknula, i jezikom oblizala  
ostatke.  
Poigravala se njom. Voljela je sline. Ja nešto nisam.  
Ponekad, s prsta..  
Svaki put bi pomjerila rekord za koji milimetar.  
Bili smo fascinirani tom njenom vještinom.  
– Zašto ne voliš da se ljubiš? – upita posle jutarnjeg  
protezavanja.  
– Volim, nego mi zubar skoro čačkao po kljovama pa se  
osjeća na jod.. – slagah jeftino.

## VANGLOM PROTIV LAVORA

U početku bi samo prvi.

A onda se pojavi drugi.

I mnogi zaboravše prvi i okrenuše se drugom. Drugi je bio kraći ali ljepši zanimljiviji.. i teži za dobiti.

Baraka u koju doselismo bijaše najduža u naselju. Desetak stanova, jedan pored drugog.

Ispred, šupe za drva, kupus i sušenje mesa a iza, svak po baštu. Unutra dvije prostorije sa mirisom masne. Kuhinja i dnevna jedna, a spavaća druga soba. I kvadrat klozeta sa okruglim rupama za ventilaciju.

Svakome isto.

Niko nije ništa zaključavao.

Ni stan, ni šupu, ni život.

Svi smo dijelili sve. I tugu i sreću.

I bol i smijeh.

I trvde kolače na štampu kada bi kod nekog zamirisali i raso kome bi prvom pristigao.

Koliko života na trotoaru ispred.. Igranje šaha, sušenje duge kose na suncu, pranje veša u banjici, šišanje ručnom mašinom, brijanje pred malim ogledalom sa slikom, slušanje pozdrava na radiju, šištanje ekspes lonca..

Sve je to bila jedna kuća, jedan krov.

Novi program bijaše na sasvim drugim talasima, tako da antene koje smo već imali nisu pomagale, ali se neko dosjeti aluminujmskih latora da mogu da posluže.

I počeše, kao pečurke, lavori da niču po krovovima. Ko god je imao tu stvar u kući nije prao noge već bi je odmah pritandario na šipku.

Čudan bijaše to prizor, naročito kada bi ti otučeni i izbušeni krugovi počeli da se presijavaju i blješte na suncu.

Dođe red da i mi probamo taj izum.

Uzalud sam preturao po kući, lavora ni za lijek. Činka bijaše zavladala tako da ni traga od aluminujuma.

Traži, moli, kumi..

Niko nema viška.

A išla je jedna emisija o rok en rolu.

E, to se nije smjelo propuštati! Navadi me komšija na to, tako da nisam izdirao iz njihove kuće.

Moralo se brzo reagovati.

I jednog dana valjajući se po podu i šunjajući po sobi oči mi zacakliše. Pogled mi se osta prikovan za vanglu sa tijestom, pokrivenu krpom.

– Kako se prije nijesam sjetio! Još je i veća!

Izručih tijesto, oprah, i trk kod komšije da mi da instrukcije šta i kako.

– Moramo je svu izbušiti ekserom!

Ne bi mi milo.

– To ti je dobro zbog prijema, a i zbog vjetra, da je ne oduva. – objasni.

– Onda buši! – rekoh.

Sjedim dolje, uzbuđeno zurim u šušteći ekran pun tačkica a on gore na krovu okreće.

– Ima nešto! Čekaj, nazire se! Polako sad! Dobraaaa!! Ništa ne diraj! Silazi!

Siđe.

– Čovječe! Pa ti imaš najbolju sliku u naselju!

– Vangla je to, komšo! – ponosno odgovorih.

On ode a ja ostah ozaren da buljim u kutiju i čekam Džuboks.

Dodóše i moji odnekud.

Dugo mi je guzica bila šarena. Bio je to poklon od kumova.

Okolo sus vi pričali kako je dobra slika kod nas a ja bih se svaki put protrljao po dupetu kad bih bacio pogled gore.

Ubrzo dodóše antene u prodavnice i lagano popadaše lavori.

I naša vangla, isto.

## REVOLVIRAN

Poslednja su vremena došla.  
Vinjak 17€!  
Pa, braće Škota ima za te pare!  
Samo mi objasnite kako da zaštitim ovu šaku sivih ćelija  
što mi je ostalo.

*kako da se kontroliram kad me ubija osjećaj  
tako drugačiji od svega što razumijem  
od svega što želim da vidim..*

P. S.  
Ima i replika za 11.50€ po prodavnica, pa ko hoće da  
urizika eto mu ga!  
Sjećate li se vinjaka iz kade devedesetih..  
It' s back!  
Moonshinersi svih zemalja ujedinite se!

## PLETENA RUKAVICA

– Šta je to život? – upita neočekivano, grleći me očima.

– Život je ovo sad. Baš sad! I više nikad! – rekoh, i odmah se pokajah.

Ne volim tu riječ – nikad!

Možda i nekad su puno bolje i manje bolne u ovom trenutku.

Ostavljaju neku nadu..

Voz krenu da klizi i lagano istrgnu njenu ruku iz moje.

Dugo sam čuvao tu pletenu rukavicu i taj rastanak.

Prošlo je dosta svega od tada. Pogubile su se negdje sve naše godine.

Ali nešto nije i niti će.

Imala je oči boje ribizle.

Crne ribizle.

## BALON

Vukoman nije imao nikakve veze sa vukovima. Ni u kategoriju međeda nije spadao.

Bio je ogroman i poštovan.

Zvali su ga Bik koji sedi i to mu nije smetalo. Naprotiv, godilo mu je sve što bi se povezivalo s njegovom veličinom.

Zavalio bi se u rasklimanu, masnu fotelju, mazio te čudne brkove spojene sa zulufima i stvarno izgledao kao bik koga su, nekako, silom namjestili da sjedi. Debele i dugačke noge bi čudno pikupio a vrhove cipela okrenuo jedan prema drugom da su se skoro dodirivali. Iz raskopčane košulje štrčalo je krzno. Zavrnutе rukave su krasile mesnate podlaktice koje bi ukrstio tako da raspljoštene izgledaju još veće.

Dolazio je motorom. Bila je to povelika mašina, ali kada bi je on zajahao i prekrio svom težinom, izgledala bi kao igračka.

Rnjo je bio veseo i vedar čovjek. Onižeg rasta i sitne građe, ostao siročetom još kao dijete, radio po nadnica čitav vijek, stekao porodicu i jedva se zaposlio, bez škole, da radi teške poslove.

I vazda nasmijan.

– Dobar dan! – povika s vrata zadimljene i polumračne kancelarije.

– Evo ja sišao malo do firme da uzmem platu i vidim šta se čini, podivljah u onu šumu.

Ovaj i ne diže pogled. Lagano smota krdžu i tek kad završi, posle neprijatnog čekanja, jedva mu pruži ruku, onako kao djetetu, samo dva prsta.

– Na! – odgurnu kovertu prema njemu. Nama neprijatno.  
– A koji ti ono bijaše?

– Pa ja sam, Vukomane! Kako me ne znaš? Iz istog smo sela, zajedno smo se igrali, čuvali živo.. Sećaš se kad sam bio mali!

– A sad si baš momčina! – uzvratu podrugljivo, smijući se grohotom.

Rnjo uze platu, zahvali se i pokunjen izađe.

Tog dana Vukoman izduši ko balon, i osta onako smežuran da sjedi u svojoj fotelji a Rnjo poraste u džina.

I svaki put kada bih ga sreo, ne bih mu pružao ruku.

Zagrlio bih ga jako i iskreno, kao da mi je najbliži rod.

## PAJSER

Svi sjede ispred, istegnutih vratova, podignute brade i zatvorenih očiju. Sunce je ovdje luksuz i teško se propušta, pogotovu zimi.

Ostrvo je puno turista koji kao mravi mile uskim ulicama. Nema auta, nema buke, nema mirisa. Oštar vjetar para nozdrve.

Pokajah se što sam uopšte ulazio u taj muzej-utvrđenje na vrhu. Ratovi sa Danskom, zatvori, mučenja, tragovi grebanja po zidovima.. imamo mi toga koliko hoćeš.

Ali nečega nikad nismo imali. Falilo je toga uvijek i još fali. Barem meni.

Slastičara je bila puno ljepši muzej. Stara, sa izguljenim vitrinama i tradicionalnim recepturama, tik uz more, mirisala je na djetinjstvo i babine gurabije.

Uzeh kolač i sjedoh sa ostalima da žmurim. Krišom otvaram jedno oko i primjećujem da sam okružen babama. Dvije sa jedne i tri sa druge strane. Svaka je imala osadeset i više. Ove dvije nepomično ćute a druge tri jedu, pričaju i smiju se ko ustreptale tinejdžerke.

Slušam ih. Gledam ih. Koliko života u njima!

Lijepo obučene, sređene, sa natapiranim retro frizurama i gomilom zdravih zuba.

Kako?

Otkud im toliki zubi?

Žuti ko vosak, ali čisti i zdravi.

Pa, je su li išta jele tvrdo kroz život? Ili su ih samo prale, glancale i pokazivale. Razuvjeriše me brzo, krckajući koru od slatke pite.

Prepipavam i prebrojavam jezikom svoju imovinu.. skoro svaki iskrpljen.. fali nekoliko tamo na kraju.. ostale rupe.. ne vide se.

Ne razvlačim ja toliko, baš.

Sjetih se kada sam radio u fabrici za preradu ribe. Bijah tek došao. Tu, pored i ispred mene nekoliko mlade Šveđanke, jedna Italijanka, Francuskinja, ja i jaran iz Bosne.

Radili, pričali, smijali se..

Ali mi nešto privuče pažnju.

Ove plavokose kada bi zijevale nisu stavljale ruku preko usta, nego zinu koliko mogu a ruke rašire kao da žele nekog da zagrlje i pojedu.

Mi ostali po bontonu.

Jednog dana upitah zemljaka:

– Je li, reci mi ovo, molim te, kako ovako lijepe i zgodne a zijevaju ko nilski konji!?

– E ovako, zemo, i ja sam se isto dugo pitao dok nisam shvatio da one kada zinu vidiš samo bijelo, bez i jedne tačke. Biseri! A mi kad zinemo ne znaš na šta ćeš naletjeti, i na kakve sve radove! Nema tu puno bijelog. Sivo, zeleno i crno. Dagnje i mušlje. Zato mi i stavljamo ruku preko. Ne zato što smo kulturni.

Smijem se.

– Zezaš me?

– Ne. Provjeri!

– Da znaš da hoću.

Zubato sunce polako zalazi. Hladno mi je. Babe su već sve smazale i odmaglile.

Kako nemadoh pajser pri ruci, da ih malo dofatim po onim zubima..

Moraju i zubari nešto da rade.

Pa je li?

## SOK NA RAZBIJANJE

Bijaše vrijeme čuda.

Počeli po kuća da se šire televizori u boji.

Većina do tada imala crno-bijelu kutiju, ovi drugi bili skupi ko đavo, rijetko dolazili u radnje, a kada bi došao koji, preko noći bi nestao po partijskoj liniji.

Odmah za njima jurnuše vhs plejeri, video klubovi i kasete.

Komšija dođe s parama iz Rusije i kupi i jednu i drugu.

Te dvije kutije olako preoteše tron gramofonu. On poklopljen začuta i osta da skuplja prašinu a ove dvije postaje ljubimice zgrade. Sjedjelo se i pričalo u kuhinji a gledalo u dnevnoj. Svi su imali svoj termin. Naš je bio poslednji, možda i najbolji. Oni bi zaspali a mi bismo širom otvorenih šliceva gledali erotske filmove.

Tog dana dođosmo ranije iz škole. Bioskopska sala bijaše prazna. Tiho, nigdje nikog, osim njegove babe koja sprema ručak.

Ćutljive prirode i dobre duše, trpjela je sve naše hirove, bučnu muziku i dreku. Pitala bi jesmo li gladni, donijela nešto za jelo, a za sokove nikad nije pitala. Samo bi donijela i ostavila.

U ruci mu kasete..

– Da rizikujemo? – upita.

– Ne znam.. Šta ako uleti?

– Bićemo brži! Evo tebi jedan telepilot a drugi ću ja. Pa čim čujemo da ulazi, prebacamo na drugi kanal. Pa ko prvi ugrabi!

Kroz mene prostruja rijeka adrenalina.

– Pristajem! – rekoš ustreptalo.

Kaseta lagano skliznu, nestade. Film krenu.

Mi napeti i oprezni, spremni da reagujemo svakog tenutka. Puštamo muziku sa kasetofona da ublažimo tišinu gluvo-nijemog filma.

Kvaka se pomjera..

Ulazi.

Radnja filma na vrhuncu raspleta.

Krupni kadar na ekranu..

Mi se okrećemo i potežemo daljinske kao kauboji revolvere..

Pucamo bez milosti ali niko ne pada.

Kadar se zamrzao. Zakočio.

Unosi crveni sok na razbijanje, gleda na tren put TV-a, i odlazi.

Nikada nismo saznali šta se tada desilo.

Kako je tehnika mogla da zakaže.

Ili smo možda mi.

Dugo mi je trebalo da ponovo dođem.

Više nismo gledali filmove.

Barem ne u dnevnom terminu.

## KOD

Iako bijah mokar i umoran, i prilično naliven vinjakom, moradoh svratiti u taj akvarijum.

Sjetih se pingvina i okruglih prozora bazena u parku..

Vukao me je taj magnet ka studentkinjama, snagom svom.

Stresoh kišu sa sebe i zavukoh kišobran u dugačku posudu.

Osjetih po sebi poglede. Bijah opkoljen jatom pastrmki.

Pračakale su se okolo, izvijale, cerile, pokazivale, prevrtale šolje i ubadale želje.

Ovako, otprilike, i raj zamišljam. Mnogo ženskih nogu, tone parfema i dosta pića. Znam tačno šta su pomislile; otkud ovaj pokisli i zalutali šar-pej?

Sažaljenje.

Pomilujte me.

Valjalo bi.

To uvijek upali.

Ma briga me.

Prilijepih se za šank kao šegač za cirkular. Falila mi je ona široka guma oko struka da budem stabilniji.

Pogledi nam se ukrstiše.

Sićušna ko privezak, uporno je namještala pripijenu pletenu haljinu, pokazujući mesnatu butinu i kraj od čarape.

Nije imala struk, a i zašto bi.

Imala je obline i sokove u ogromnim količinama. Grudi su joj bile velike, okrugle i visoko podignute. Lica se ne sjećam.

Pored nje, kako to obično biva, drugarica koja pomno prati šta se dešava okolo i sabira koliko mužjaka trenutno balavi za njom.

Nisam skidao pogled.

Ona bi povremeno napravila kratak predah, povukla srk i opet nastavila sa iznurivanjem okoline.

Ali ono što je moj pogled prikovalo nije bio izgled.

Imala je te tikove.. kao Nadal.

Dok se sva ne prepipa nema serviranja!

Krenula bi odozgo, prvo da gura prstima kosu iza uha, pa da dira nos, zatim bi rukama obgrlila obje dojke kao da provjerava je li svaka na svom mjestu, i na kraju bi malo izvila bok tako da, ionako kratka, haljina sklizne i pobjegne prema struku. Tada bi bljesnula butina, a ona bi je nježno privukla nazad i pokrila do pola.

Tako iznova i iznova..

Ja sam gledao i gledao a ona je ponavljala.

Ispih, i osjetih glad.

Požurih kući.

Zaboravih da ispraznim bešiku.

Kasno da se vratim.

Približavam se zgradi.

Alarm!

Jednom rukom držim kišobran a drugom ga držim za gušu kroz džep.

Zatvoreno!

Kako sad?

Nemam treću ruku..ne mogu da ukucam kod..

Osjetih toplinu niz nogu.

J\*bo te Nadal!

## ZAVJESA

Bijah završio osnovnu i poslat na prinudni rad na selo.  
Prije toga stari uze mašinu i ošiša me do glave.  
– Da ti malo ojača kosa. Slaba ti je i rijetka. – obrazloži  
svoj rad.

Plakao sam.

Oguljene glave, mršav i stidljiv, nisam bio, baš, magnet  
za djevojke.

Zabičio, zarunjao, udarila ga kriva dlaka.. Bili su to  
komentari na moje izlete.

Pušenje kukuruzne svile, gađanje ptica zelenim groždem  
iz vazdušne i jurenje kokošaka po dvorištu brzo mi dosadiše.

Trebalo mi je nešto.

Isklah svoje golobrado lice dedovim brijačem i sidoh kod  
tetke u grad.

Malo, ali živo mjesto, i zgrada tik uz stadion.

Felini i jug.

Djevojke u šarenim haljinama na lastiku zvrjale su okolo.

Živjela je sa duge strane igrališta.

Imala je grudi.

Prave grudi.

Velike, jedre, okrugle lopte.

Nismo se ljubili.

Nismo ni znali.

Puštala me je da joj zavučem ruku ispod i tako bi dugo  
šetali.

A onda bi sjedjeli zagrljeni na klupi za rezervne igrače. Zavukli bi se u tu plastičnu kućicu i posmatrali fudbalere kako skakuću uz pištaljku i viku trenera.

Ponekad bi nam se pogledi sreli, primakli bismo usne, a onda bismo, kao nojevi, zabili glave jedno drugom u vrat i disali.

Mirisala je na tek uzavrelo mlijeko, na vruću pogaču.. na topljeni slani puter.

Nema više takvih haljina.

Tih šarenih pristaklica.

Tih cvjetnih prozora..

Tih lepršavih zavjesa sa lastikom.

Nema ni mene takvog, odavno.

– Eto! Nadam se da vam se dopada! Možete da ustanete i pogledate! – reče iranski majstor s makazama. – I moram još nešto da vam kažem! Dugo se bavim ovim poslom ali do sada nisam vidio tako jaku i zdravu kosu. Žuljeve sam dobio dok sam vas šišao. Kao pruće je!

Nasmiješih se, ostavih bakšiš i izlećeh na ulicu.

Snijeg u kuglicama kao stiropor. Vjetar ga mota po trotoaru.

Hladno mi oko ušiju.

Čudni su prozori u ovoj zemlji.. Nemaju zavjese.

## UKRADENA PRIČA

Bijaše ljeto.

Ne ovo ko danas, već ono pravo, kad svaki dan negdje oko ručka ljuljne kiša. Kao poručeno buđenje sa recepcije, taj kratki pljusak bi tačno na vrijeme pokupio prašinu sa ulica, bespotrebno zalio sparušenu travu i ispunio pluća mirisom pržene ribe, sreće i bezbrižnosti.

Riješih da ga posjetim.

Prvo voz, pa autobus, pa voz.

– Dokle? – upita čovjek sa šapkom.

– Do sledeće.

– Pa ne može, ne stajemo tu neđeljom.

– Ali rekli su mi.. nemojte, molim vas!

– Žao mi je. Moraćeš do glavne stanice, pa drugim sutra nazad.

– Onda moram prenočiti tamo, pa opet ujutro.. a nemam novca dovoljno, da budem iskren.

– Kojom nevoljom u ovu zabit?

– Molim?

– Razlog.

– Krenuo da posjetim druga iz armije. Najboljeg. Nismo se odavno vidjeli. Spasio mi je život jednom prilikom..

– Aha.. Čekaj me tu!

Eto ga ubrzo.

– Slušaj, pričao sam sa mašinovođom. Kad budemo blizu, on će da uspori, pa, kad ti ja dam znak, ti iskoči i potrči što bolje možeš da ne bi pao nazad.

- Može! Samo da ne gubim čitav dan.
- Stavi taj ranac na leđa i budi spreman.
- Hvala puno! Hoću!

Primićemo se.. Stojim pored otvorenih vrata. On drži ruku na moje rame. Vjetar mi upire u prsa. Uzbudjen sam ko padobranac na prvom skoku.

– Čekaj.. Nemoj još.. Aj sad!

Iskočih i dadoh se u galop.

– Srećnoo! – čuje se iza..

Run to the hills, run for your lives .. U ušima mi odzvanja ta stvar od Iron Maiden-a..

Trčim iz sve snage.. Stižem do vagona ispred.. Ne mogu da se zaustavim.. Neko me hvata za ruku i snažno povlači unutra..

– Upadaj! Znaš da ne stajemo ođe neđeljom! – više špicobrki kondukter.

Ja ko posran.

– Hvala vam.. Zamalo da mi uteknete! – govorim zadihan, znojav i bijesan.

Naplaćuje mi kartu. Ode.

Stavljam ranac pod glavu i žmurim.

Probudila me je tišina.

Osvrnuh se okolo.. Svi su nestali. Mrak. Zaključih da sam u depou i da je voz već odavno parkiran.

Okrenuh se na stranu i nastavih da spavam.

## KUĆA OD VANILE

Gledam je dok se svlači.

Koliko umjetnosti u tim pokretima.. Svilenkasti kombinezon kliznu niz bokove.

– Želim da budem po tebi! Da nam se svaka pora spoji!  
– i leže preko.

Ćutimo. Osjećam otkucaje srca i širenje pluća.. njen stomak kako se lagano uvija.. vrhove stopala..

Tako mi je blizu.. udišem vazduh iz njenih nozdrva. Opušten sam. Lijepo mi je. Nemam želju da se pomjerim.

Utonusmo..

Nije me dugo bilo. Primičem se moru. Nebo je previše crveno. Kamena ostrva kao džinovske kornjače vire iz vode. Taj vjetar bez mirisa.. Uvijek isto..

Ali ovog puta nekako drugačije..

Kuća boje vanile čeka na brdu.

Porolazi auto i spusta se staklo.. ne vidim ko je.. prepoznajem tu malenu šaku koja mi maše.. Na mom kamenom licu izbija nešto nalik na osmijeh.

Ona!

Ulazim.

Dugo se znamo. Kao samonikla pečurka je napupila za noć i postala žena. Dolazilo je u taj kafe mnogo lijepih djevojaka i sve su bile sjajno sređene, našminkane i obučene..

A ona bi ušetala kao kauboj, samo u bijeloj pamučnoj majici bez brusa i farmerkama. Kao da je umjesto tih oštrih

vrhova bradavica koji su prijeteće štrčali ispod, imala dva revolvera uperena u sve nas.

– Predajem se! Tvoj sam! – rekoh. – Mogu li da te liznem ispod pazuha? (Bilo je ljeto.)

Gleda me polugadjljivim osmijehom i podignutom obrvom.

– Da budem siguran da si stvarna. – pojašnjavam joj.

Ona ritualno podiže ruku.. okolo aplauz i navijanje.

Gledam je. Proteže se se. Gleda me.

– Nemoj da ideš. – šapuće.

Pokazujem joj gužvanjem brade da moram.

U avionu sam. Pored, starija gospođa čita magazin.

– Izvinite, šta ste u horoskopu? – upita.

Posmatram je beživotno..

– Ovca.

Uzeh viski, navedoh i okrenuh se.







